

ÖNSÖZ

Sayın Üyelerimiz,

Bu kılavuzun amacı pediyatrik kardiyoloji alanında günlük pratiğimizde ve bilimsel yayınlarda kullanabileceğimiz ortak bir dil oluşturmaktır.

Bilindiği gibi diğer tıp alanlarında Türk Dil Kurumu ve çeşitli dernekler tarafından hazırlanmış birçok sözlük vardır. Türk Kardiyoloji Derneği ilk kez 1994 yılında Kardiyoloji Terimler Sözlüğü'nü yayınlamış ve gereksinim doğdukça geliştirerek diğer baskılarını oluşturmuştur. Pediyatrik Kardiyoloji alanında erişkin kardiyoloji ile ortak birçok terim ve sözcük olmasına rağmen özellikle doğuştan kalp hastalıkları ile ilgili olan ve yabancı dilden çevrilerek kullanılan sözcüklerin kullanımı ile ilgili kişisel ve kurumsal farklılıklar bulunması, gerek kongrelerde gerekse bilimsel yayınlarda karmaşaya yol açmaktadır.

Derneğimiz ilk kez 2007 yılında herkes tarafından kabul gören, tanım birliği sağlayan ve bilimsel yayınlarda kaynak olarak kullanılacak bir sözlüğün temelini atmak amacıyla "Pediyatrik Kardiyoloji Terimleri Sözlüğü" çalışmasını yayınlamıştır. Tıbbın gelişmesi ve teknolojideki ilerlemelerle birlikte birçok yeni sözcük kullanıma girmiştir ve girmektedir. Diğer yandan dil dinamiktir ve sürekli değişim göstermektedir.

Toplantılarımızda ve dergimizde yayınlanmak üzere gönderilen çalışmalarda uzun süredir yeniden bir dil birliği çalışmasına gereksinim olduğunu fark etmekte idik. Aralık 2016'da üyemiz Prof. Dr. Ergün Çil'in yüksek motivasyonu ile ve koordinatörlüğünde "Pediatric Heart Journal" dergimiz editörü Prof. Dr. N. Kürşad Tokel ve yönetim kurulu üyemiz Prof. Dr. Deniz Oğuz'dan oluşan gönüllü bir ekip kuruldu ve olağanüstü bir hızla çalışmalarını yürüterek Pediyatrik Kardiyoloji Terimleri Kılavuzu'nu 4 ay gibi kısa bir sürede 16. Ulusal Kongremize kadar bitirmeyi hedefledi. Bu süreçte tıp terimleri konusunda uzun süredir deneyimi, birikimi olan ve TDK, Tıp Terimleri Kurulu üyesi Prof. Dr. Cengiz Yakıncı çok önemli katkılarda bulundu.

Bu kılavuzun hazırlanması için başlangıçtan beri tüm enerjisini veren ve coşku ile çalışan Prof. Dr. Ergün Çil'e ve yoğun emeği geçen Prof. Dr. Kürşad Tokel ve Prof. Dr. Deniz Oğuz'a tüm pediyatrik kardiyoloji ailesi adına teşekkür ederiz.

Ayrıca ortak terimlerin çokluğu nedeni ile bu konuda uzun yıllardır deneyimi olan Türk Kardiyoloji Derneği'ne; Türk Dil Kurumu, Tıp Terimleri Sözlüğü Kurulu üyesi olarak kendi hazırladıkları kılavuz ve sözlüklerden yararlanmamıza izin verdikleri için, Prof. Dr. Cengiz Yakıncı'ya bilgi, belge ve önerilerini esirgmeden bizle paylaştığı ve desteklediği için çok teşekkür ederiz.

Türk Pediyatrik Kardiyoloji ve Kalp Cerrahisi Derneği
Yönetim Kurulu adına

Prof. Dr. Nazan Özbarlas
Nisan 2017

Hazırlık ve Baskı:

Logos Yayıncılık Tic. A.Ş.

Yıldız Posta Cad. Sinan Ap. No. 36 K.12 D.66-67

34349 Gayrettepe-İstanbul

Tel: 0212 288 50 22 - 288 05 41 **Faks:** 0212 211 61 85

e-posta: logos@logos.com.tr

www.logos.com.tr

GİRİŞ VE SUNU

“Pediatrik Kardiyoloji Terimler Kılavuzu Oluşturma Kurulu” olarak, Türkiye’de bu konuda daha önce yapılmış geniş kapsamlı bir çalışma olmadığı için, Türk Kardiyoloji Derneği (TKD)’nin 1994, 1998, 2008 ve 2009 yıllarında yayınladığı kılavuzlar ile Logos Yayıncılık’ın 2007 yılında yayınladığı Sendrom II dergisinin eki olarak yayınlanan **Pediatrik Kardiyoloji Terimleri Sözlüğü Terimler Kılavuzu**’nun 2. baskısına örnek aldık. Kardiyoloji terimlerini ile pediatrik kardiyoloji terimlerinin her ne kadar ortak terimleri olsa da, ilgilendiği konularının farklılığı nedeniyle büyük kısmı benzememektedir. Bu nedenle ortak olan terimler korunurken, pediatrik kardiyoloji terimleri başka kaynaklardan eklendi.

Bilindiği gibi TDK ile bazı dernek ve kuruluşlarca hazırlanan bilimsel sözlükler bulunmasına karşın pediatrik kardiyoloji alanında kullanabileceğimiz geniş kapsamlı bir kaynak yoktur. Bu terimler kılavuzunun hazırlanmasındaki amaç herkes tarafından kabul gören, dil birliği sağlayan ve bilimsel yayınlarda kaynak olarak kullanılacak bir kılavuzun temelini oluşturmaktır. Kılavuzda, yabancı terimler için Türkçe karşılık olarak önerilen ve kurulumuzun benimseyerek meslektaşlarımıza sözlü/yazılı bildiri, makale ve kitap/kitap bölümü yazarken kullanmalarını önerdiğimiz terimler, kelimeler ve kelime tamlamaları verilmeye çalışıldı.

Bu kılavuzda yabancı sözcüklerin okunduğu şekliyle yazılmasında Türk Dil Kurumu’nun Türkçe yazım kurallarına uyuldu. Hatta “TDK, Tıp Terimleri Kurulu” ile görüşmeler yapılarak fikirleri soruldu ve görüşleri dikkate alınarak bu doğrultuda değişiklikler de yapıldı. Bu kılavuzda yer alan tüm kelimeler, TDK sözlüklerinden ve kaynaklarda listesi verilmiş diğer sözlüklerden defalarca kontrol edilerek en doğru karşılığı verilmeye çalışıldı. Çok az kelime Türkçeye ve tıbbi terminolojiye farklı yerleştiği için TDK sözlüklerindeki haliyle kullanılmadı. Bunun yanında TDK sözlüklerinde **umbilikus**, **umbilikal** yazarken, ağzımız **umblikus** ve **umblikale** alışık olduğu halde, bunda da TDK’daki yazılım şekli tercih edildi. Yabancı sözcük ve terimin henüz Türkçesi yoksa Türkçe okunuşa uygun olarak yazılması (örneğin **supraventriküler**) kabul edildi.

Aynı terim birden fazla yerde geçiyorsa, bakınız:.... diyerek gönderme yapmak yerine, birden fazla giriş yaparak okuyucunun zaman kaybetmesinin önüne geçtik. Örneğin “vascular sling” ve “pulmonary artery sling” gibi terimler alfabetik olarak gereken yerlerde iki kez verildi.

Bunun yanında belki de ilk defa olmak üzere yararlı olacağını düşündüğümüz aşağıdaki ayrıntılar da bu kılavuza eklendi:

- Yabancı kökenli kelimelerin, özellikle de Latince ve eski Yunanca kelimelerin etimolojik kökenini de vermenin, kelimenin anlamını ve nereden geldiğini göstermesi açısından akılda kalmayı daha da kolaylaştıracağını düşündük. Bu nedenle çok bilinen ve gerekli olmadığını düşündüğümüz kelimeler dışındaki tüm kelimelerin etimolojik kökenleri parantez içinde verildi. Bunlarla ilgili ayrıntılar **kılavuz kullanımında** verilmiştir.
- Özellikle İngilizce dışı kelimelerin ve özel isimlerin nasıl okunması gerektiği, bilindiği gibi hep sorun olmuştur. Kongrelerde ve toplantılarda sunulan bildirilerde aynı kelime veya ismin birbirinden çok farklı okunuşlarıyla karşılaşıldığı hepimizin bildiği bir gerçektir. Bunu da kaynaklardan ve

güvenilir web sitelerinden, hatta yabancı dil hocalarından sorup, araştırarak en doğru okunuşunu dipnot şeklinde verdik. Hastalıklara ait özel isimlerin de hangi meslektaşlarımızın adından geldiğini belirtmek ve genellikle hangi ulustan geliyorsa o dildeki okunuşunu vermek bir vefa borcu idi bize göre. Örneğin **Daniel Alagille** Fransız olduğu için Fransızca okunuşu olan “**alajil**” verildi. **Alain Carpentier** Fransız kalp cerrahisi, “**karpontiyé**”, **José Manuel Rivero Carvallo** Meksikalı bir kardiyolog, “**karvayyo**” okunur şeklinde verildi.

TERİMLERİN TÜRKÇE KARŞILIKLARININ BELİRLENMESİ

Terimlerin Türkçe karşılıklarının verilmesinde uyduğumuz kurallar ise aşağıdaki gibi idi:

Yetmezlik ve yetersizlik sözcüklerinin ikisi de genellikle eşanlamlı olarak kullanılmaktadırlar ve dilbilgisi açısından her ikisi de doğru sayılabilir; her ikisi için de benzer türetim kurallarına göre türetilmiş örnekler gösterilebilir. Hekimlik konuşma ve yazı dilinde tutarlılık önemli olduğu için, her ikisi de doğru sayılsa da, bu terimlerden biri üzerinde anlaşmaya varılması ve bunun kullanılması gereklidir. Herhalde aynı sayfada, bazen aynı paragrafta bir yerde kalp yetersizliğinden, birkaç satır sonra kalp yetmezliğinden söz etmek savunulamaz. Kurulumuz TKD ve TDK önerilerini de göz önüne alarak tutarlı, tutarlılık; tutarsız, tutarsızlık (tutmazlık değil); geçerli, geçerlilik; geçersiz, geçersizlik (geçmezlik değil) gibi örnekleri de dikkate alarak yetersizlik sözünün tercih edilmesinin daha uygun olacağına karar verdik.

Aynı sorun “çift çıkışlı sağ ventrikül mü, çift çıkımlı sağ ventrikül mü”, konusunda da ortaya çıktı. Çift çıkışlı sağ ventrikül, çift çıkışlı sol ventrikül, çift girişli tek ventrikül diyebilirken, çift girimli sol ventrikül, çift girimli tek ventrikül terimini “pek” kullanmıyoruz. Bu nedenle “girimli” yerine “girişli” kelimesini Türkçe’ye daha uygun bulduk.

Chy- veya **chi** ön eklerini içeren sözcük ve terimlerin büyük çoğunluğu Yunanca veya Latince asıllı sözcüklerdir ve orijinal dilinde Türkçedeki “**k**” sesi ile okunurlar. Bunlardan bir bölümü dilimize Fransızcadan olduğu gibi, “**ş**” sesi ile yerleşmişlerdir. Bilindiği gibi tachycardia terimi, Yunanca “çabuk” anlamındaki **tachys** sözcüğü ile türetilmiştir. Dilimize Fransızca’dan girip yerleştiği için bu terimi biz dâhil hekimlerimizin büyük çoğunluğu taşıkardi olarak okuyup yazmaktadır. Bununla birlikte “tachypnea” terimi bize İngilizceden girdiği için taşipne değil, genellikle “takipne” şeklinde kullanılmaktadır.

Aynı şekilde Fransızca yoluyla gelen “yağ” anlamındaki Yunanca **chylos** veya Latince **chylus** sözünü Türkçede “**şilöz**” olarak kullanmak uygundur. Ayrıca Fransızcadan bundan türetilmiş olan chylomicronémie teriminin şilomikronemi olarak okunup yazılması yaygındır. **Chylo-** ile yapılan başka bileşik sözcüklerde de bu eki **şilo-** olarak okuyup yazmaya devam etmenin doğru olduğunda TKD önerisine uyduk. Örneğin chyloperikardium için şiloperikart, chylorrhœa için şilore gibi...

Öte yandan aynı seslemi içeren, fakat Türkçeye İngilizce veya başka dillerden geçmiş olan sözcük ve terimler ise orijinal dilinde olduğu gibi “**k**” sesi ile okunmaktadırlar. “Midedeki sindirimden sonra barsak sistemine geçen madde” için Yunanca **chymos**, Latince **chymus** sözünü dilimizde şimus değil kimus olarak kullanmaktayız. Bunun için bu sözcükten türetilen terimleri de “**k**” sesi ile okumaktayız.

ÖNEKLER, SONEKLER VE İÇ EKLER

in- ön eki, İngilizce değil, Fransızca gibi okunur. Örneğin enfeksiyon yerine enfeksiyon; infarktüs yerine enfarktüs; intoksikasyon yerine entoksikasyon; intrensek yerine entrensek gibi.

x ile başlayan kelimeler her ne kadar İngilizcede z ile okunuyorsa da TDK gibi Türkçede yerleşmiş şekliyle “ks” şeklinde okunmasını tercih ettik. Örneğin xifoid; ksifoit, xantoma; ksantom’da olduğu gibi.

-ia- içeren terimler, **-iya-** olarak okunup yazılmalıdır. Diyagnoz, diyaliz, pediatri, psikiyatri gibi...

-io- içeren Fransızca asıllı terimlerde bu ses, “**ıyo**” olarak okunmalıdır. Biology’nin, biyoloji; cardiology’nin, kardiyoloji olarak okunması gerekir.

-oi- Fransızca asıllı terimler **-uva-** değil, **-ua-** olarak okunup yazılırken, TDK sonradan bunu değiştirerek **-uva-** yapmıştır. Biz de bunda TDK’ya uyarak laboratory için laboratuar değil laboratuvar’ı kabul ettik ama burada bazı çekincelerimiz de var. Örneğin TDK goitre için guvart değil guatr demektedir.

-iu Türkçede 3 şekilde kullanılmaktadır:

-yum (talyum, radyum)

-iyum (atriyum, kalsiyum)

hiç okunmaz myocardium: miyokart; mitochondrium: mitokondri

-er ile bitenler: **-er** olarak yazılır; blokır yerine bloker; transdusır yerine transduser gibi.

-ia ile bitenler: **-i** olarak; lökopenya yerine lökopeni gibi.

-ism ile bitenler: **-izm** olarak; Buna göre hipertiroidizm yazılırken, bu kurala uymayan terimler de vardır: Katabolizm değil katabolizma; anevrizm değil anevrizma; metabolizm değil metabolizma gibi.

-itis ile bitenler: **-it**; menenjit, peritonit, otit gibi. Bununla birlikte **-itis** de doğru kabul edilebilir, enteritis gibi.

-ive: ile biten kelimeler **-if** olarak yazılır, örneğin pasif ve progresif gibi.

-oid ile bitenler **-oit** olarak yazılır, ksifoid yerine ksifoit gibi.

-ous/osus ile bitenler ise **-öz/oz**; enfeksiyöz ve tüberküloz gibi.

“Uçların dönüşümü” olarak dilimize aktarabileceğimiz ventriküler aritmi türü için kullanılan Fransızca “torsades de pointes” terimi, Anglo-Amerikan literatürüne de, italik yazılarak, orijinal dilindeki yazılışı ile geçmiştir. Bunu biz de italik yazarak aslı gibi alabiliriz, ama bize göre, okurken İngilizcede okunduğu gibi “torseyd di poynts” değil, orijinal dili olan Fransızcada okuduğumuz gibi “torsad dö poen” olarak okumalıyız.

Fransız dilini bilenlerin sayısı ülkemizde giderek azaldığından İngilizce bir terimi Fransızca gibi okumak, kaçınılmaz yanlışlıklara ve hatta tuhafılıklara yol açmaktadır. Örneğin İngilizce presentation kelimesi sunu, takdim anlamına gelir ve İngilizcede “prizenteysin” olarak okunur.

Bununla birlikte Türkçeye Fransızcadan geçtiği gibi prezentasyon olarak yerleşmiştir. Eğer yerine “sunum” kullanılmayacaksa “prezentasyon” olarak kullanılması daha uygundur.

Tıp terimleri içinde bunun başka örnekleri de vardır. Bunlardan biri İngilizcede duyarlılık anlamına gelen “sensitivity” sözcüğüdür. Kelimeyi İngilizcede olduğu gibi “sensitiviti” olarak söylemek ve yazmak uygun bulunmayınca sözcüğe Fransızcadaki gibi “sensitivite” denilmektedir. Hâlbuki bu sözün Fransızcası sensitivite değil sensibilité’dir. Duyarlılık yerine mutlaka bu sözün kullanılması isteniyorsa yanlış olsa da TDK’nın önerdiği gibi “sensitivite” olarak okunup yazılmalıdır.

Birleşik terimlerin arada kesme işaretsiz (atriyoventriküler gibi) yazılması daha doğrudur. Birleşik terimler için şu birkaç örnek hatırlatılabilir: sinoatriyal blok, arteriyovenöz fistül, aortopulmoner şant gibi...

Ayrıca biraz Türkçeleştirerek “ventriküler septum açıklığı”, “atriyum septum açıklığı veya defekti”, “pulmoner arter intima fibrozu” denilebileceği gibi “ventriküler septal defekt”, “atriyal septal defekt”, “pulmoner arter intimal fibrozu” kalıpları da kullanılabilir.

Yabancı kökenli kalıp terimlerin orijinal dildeki yazılışı ile Türkçe metinler içinde kullanılması da gerekebilir: Torsades de pointes gibi. Bu durumda kalıbı italik harflerle, bu mümkün değilse tırnak içinde yazmaya özen gösterilmelidir; “double switch” gibi.

Anlamını ilgili herkesin bildiği (EKG ve Ca gibi) kısaltma ve uç adlar dışındaki bütün kısaltma ve uç adlar metinde ilk geçtikleri yerde önce açık haliyle yazılarak kısaltma veya uç ad parantez içinde gösterilmeli, ancak bundan sonra sürekli olarak kısaltma veya uç ad kullanılmalıdır.

İngilizce’de sağ ve sol ventriküle ait kısaltmalarda “R” ve “L” harfi kullanılabilir. Oysa Türkçe’de hem sağ hem de sol terimlerinin ilk harflerinin “S” olması nedeni ile sıkıntı olmaktadır. Bu nedenle Türkçe kısaltmalarda “sağ” “Sğ”, “sol” için de “Sl” kısaltması kullanıldı. Örneğin çift çıkışlı sağ ventrikül için İngilizce DORV yerine ÇÇŞğV kısaltması, çift girişli sol ventrikül için İngilizce DILV yerine ÇGSIV kısaltması önerildi.

Türkçede yaratılmış kısaltma ve uç adların okunuşunda genellikle bir sorun yoktur: kafa içi basıncının artması sendromu yerine KİBAS diyorsak bunu kibas olarak okuruz. Ancak bütün kısaltma ve uç adlarda durum bu kadar açık değildir. Örneğin AIDS uç adını nasıl okuyalım? Bunu “aidese” gibi okuyunca çoğu kişi için anlamak zor olacaktır. Kullanıla kullanıla artık herkes tarafından benimsenmiş görünen “eyds” okunuşunu tercih etmek daha mantıklıdır. Bununla birlikte ARDS artık yerleşmiş olduğu için “aredese” olarak okunabilir. Görüldüğü gibi uç adları bir kurala bağlamak mümkün değildir. Sadece Türkçede böyle olmadığını, bu sözcüklerin orijinal dillerinde de farklı kullanımları olduğunu görüyoruz. LAD (left anterior descending)’de harfleri tek tek okuyarak “eleydi” diyen Amerikalı, LIMA’yı (left internal mammary artery) “lima” diye okuyor. ASD “eyesdi” yerine “asede” diye okunmalıdır. Diğer bir örnek ise BUN ve ACE nasıl okunmalıdır, “bun”mu, yoksa “biyuen” mi; ya da “ace” mi yoksa “eys” mi? Bizce tabii ki “bun” olmalı ama ACE, “ace” de, “eys” de okunabilmelidir.

Ortak yazım kurallarına oturmuş bir bilim diline kavuşma çabaları hepimizin amacıdır. İnaniyoruz ki, Türkçe bilim dilinin bu sayılan niteliklere sahip olması, sözlüğündeki bütün

sözcük ve terimlerin “Öztürkçe” olup olmadığı kaygısından daha önemlidir. Bu anlayışla “Pediyatrik Kardiyoloji Terimler Kılavuzu Oluşturma Kurulumuz”, bir Öztürkçeleştirme göreviyle değil, meslektaşlarımız tarafından aynı şekilde anlaşılan, aynı şekilde yazılan terimlerden oluşmuş bir dile ulaşmayı amaç edinmiştir. Bu nedenle yukarıda özetlenen ilkeleri dikkate alarak, çoğu en yaygın olarak kullanılan İngilizce olmak üzere yabancı kökenli bazı terimlerin Türkçe karşılıklarını belirlemeye çalıştık, TDK’nın yarattığı ama henüz yerleşmemiş kelime ve terimlere çok yer verme tarafıslı olmadık. Kullanılabilirliği olan karşılıklarını şimdilik bulamadığımız terimler için orijinal terimleri Türkçe kurallarına en yakın biçimiyle almayı, yanına da Türkçede yerleşme olasılığı olan terimleri de yazmayı ilke edindik. Bu nedenle de daha yaygın kullanılan ilk sıraya, daha az kullanılan ve kullanılmasını önerdiklerimizi de 2. ve 3. sıraya koyduk. Hatta bazı kelimeleri ne Türkçeleştirebildik, ne de karşılığını bulabildik. “Double-switch”, “criss-cross”, “d-transpozisyon” ve “doubly committed” gibi terimleri aynen alıp tırnak içinde verdik.

Bu bir başlangıçtı ve bir yerden başlamak gerekiyordu. Dil yaşayan bir bilim olduğundan kesinlikle belli aralıklarla güncellenmesi, kullanımdan kalkmış olan terimlerin çıkartılması gerekir. Ayrıca dilimize yeni giren kelimeler ve terimleri de kısmen Türkçeye uydurmak ya da TDK ile birlikte çalışarak mümkünse yerine Türkçelerini koymak gereklidir.

Bu nedenle bu kılavuzun sadece basılı olarak dağıtılması değil, web sayfamızda da arama motoru konularak yayınlanması, cep telefonundan bile ulaşılabilir olması, her sene uygun görülen değişikliklerin yapılması, TKD web sayfasında olduğu gibi sizlerden de öneri ve görüş alabilmek için önerme butonunun konulması planlandı. Eğer teknik olarak mümkün olursa yabancı kelime ve isimlerin okunuşlarını da ses olarak eklemek hedeflerimiz arasında.

Yayınlanan bu kılavuz Türk Kardiyoloji ve Kalp-Damar Cerrahisi Derneği bünyesinde bu kadar ayrıntılı ve kapsamlı hazırlanan ilk kılavuzdur. Ekibimiz tarafından dört ay boyunca gece gündüz çalışarak onlarca kez düzeltilmesine karşın bu kılavuzda yine de hata ve eksiklikler bulunması kaçınılmazdır. Bu hataların veya eksikliklerin sizlerin katkıları ile ve bu vesileyle tanışma ve birlikte çalışma fırsatı bularak kendilerinden çok yararlandığımız “TDK, Tıp Terimleri Kurulu”nun da desteği ile zaman içerisinde düzeltileceğini umuyoruz.

Saygılarımla...

Prof. Dr. Ergün Çil
Nisan 2017

TEŞEKKÜR

- Bu kılavuzun hazırlanmasındaki maddi ve manevi desteği için **Türk Pediyatrik Kardiyoloji ve Kalp Damar Cerrahisi Derneği**'ne,
- Bu projeyi ilk gündeme getirdiğimizde tüm gücü ile bize destek veren, yüreklendiren, her sorunumuzda hemen devreye girerek çözüm getiren, tüm resmi bağlantıları bizim adımiza yapan, Türk Pediyatri ve Kalp Damar Cerrahisi Derneği, Yönetim Kurulu Başkanı **Prof. Dr. Nazan Özbarlas**'a,
- Birlikte ve bir ekip ruhuyla çalışmanın tüm gereklerini yerine getiren, gece, gündüz ve tatil demeden, ayrı şehirlerde olmamıza karşın saatlerce video konferans yoluyla fikir alışverişi yapan diğer editör arkadaşlarımız **Prof. Dr. N. Kürşad Tokel** ve **Prof. Dr. Deniz Oğuz**'a,
- Bizimle bilgi ve deneyimlerini paylaşan, kılavuzun hazırlanmasında olumlu önerileri ile pek çok katkı sağlayan Türk Dil Kurumu Tıp Terimleri Kurulu üyesi **Prof. Dr. Cengiz Yakıncı**'ya,
- Bazı terimlerin Türk diline uygunluğu konusunda fikir verip, önerilerde bulunan Türk Dil Kurumu Tıp Terimleri Kurulu üyesi olan ve bazı terimlerin Türk diline uyumluluğu konusunda fikir verip, önerilerde bulunan **Yard. Doç. Dr. Gürkan Kazancı**'ya,
- Daha önce bu konuda çalışmaları ile bize örnek olan ve destekleyip verilerinden yararlanmamızı sağlayan **Türk Kardiyoloji Derneği Yönetim Kurulu**'na,
- Derneğimiz bünyesinde geçmişte benzer bir çalışma yapmış ve merdivenin ilk basamağını oluşturmuş arkadaşlarımız **Prof. Dr. Gülendaml Koçak**, **Prof. Dr. Cemşit Karakurt** ve **Prof. Dr. Alpay Çeliker**'e,
- Bize hiçbir karşılık gözetmeksizin yardım eden, bizim gözümüzden kaçan cümle düşüklüklerini ve yazım hatalarını titizlikle yakalayan Uludağ Üniversitesi, Tıp Fakültesi'nin seçilmiş öğrencilerinden **Sinan Çetin**, **Sefa Sarı**, **Neslihan Hazel Saydam**, **Mehmet Varol** ve **Sedef Deniz Cevheroğlu**'na,
- Kılavuzun, hazırlanması, dizgisi, düzeltmeleri ve basımı gibi her aşamada bizimle birlikte zamana karşı yarışan, Logos Yayıncılık dizgi sorumlusu **Ayfer Eryeşil**'e,
- Özellikle son 1-2 aydır bu kılavuzu ulusal kongremize yetiştirebilmek için her gece 02.00-03.00'lere kadar çalışırken, bana sabırla tahammül eden eşime, zaman bulamadığım için ihmal ettiğim çocuklarım, torunlarım, dostlarım ve arkadaşlarıma hoşgörü ve anlayışlarından dolayı çok teşekkür ederim.

Prof. Dr. Ergün ÇİL
Nisan 2017

KISALTMALAR VE UÇ ADLAR

A	Almanca
bk.	bakınız
çoğ.	çoğul
ef	elektrofizyoloji
EKG	elektrokardiyografi
eko	ekokardiyografi
ef	elektrofizyoloji
f	farmakoloji
F	Fransızca
g	genetik
i	İngilizce
ik	invaziv kardiyoloji
km	kardiyak mekanikler
L	Latince
nk	nükleer kardiyoloji
r	radyoloji
TDK	Türk Dil Kurumu
TKD	Türk Kardiyoloji Derneği
Y	Yunanca
yy.	yüzyıl

PEDİYATRİK KARDİYOLOJİ TERİMLERİ KILAVUZU KULLANIMI

Bu kılavuz kullanılırken akılda tutulması gereken temel noktalar:

- Bu kılavuzdaki sözcükler, meslek yaşamımızda veya yazdığımız yazılarda, okuduğumuz makalelerde geçen yabancı dillerden dilimize katılan sözcükleri kapsamaktadır. Bu sözcüklerden bazılarının Türkçe karşılığı bulunmamaktadır.
- Bazı sözcüklerin ise yazılımları konusunda karmaşa bulunmaktadır. Hedefimiz olan, bu sözcüklere Türkçe karşılık bulmak her zaman olanaklı olmamıştır. Bu nedenle bu sözcüklerin İngilizce, Latince, Fransızca dillerindeki karşılıklarının Türk dilindeki yazılışları kılavuza dâhil edilmiştir.
- Kelimeler yabancı dillerdeki yazılışlarına göre sıraya dizilmiştir.
- Sözcüğün kısaltması varsa dizinde hem kısaltmanın ilk harfine, hem de ilk sözcüğün dizindeki yerine göre yer verilmiştir. Böylece “bakınız...” şeklindeki göndermelerden kaçınılmıştır. Örneğin:
Patent ductus arteriosus, PDA Patent duktus arteriyosus, PDA
PDA, Patent ductus arteriosus Patent duktus arteriyozus, PDA
- Sözcükler ön ek ise “kelime-” olarak yazılmıştır.
im-/in- (ön ek) olumsuzluk ön eki; içine, içinde gibi.
- Bazı sözcüklerin yanında bu sözcüğün hangi kardiyoloji bölümünü (ekg, ekokardiyografi, nükleer kardiyoloji, radyoloji, kardiyolojik dinamikler gibi) ilgilendiriyorsa parantez içinde yazılmıştır. Örneğin:
linear echoes (eko) lineer (doğrusal, çizgisel) yankılar (ekokardiyografiyi ilgilendiren bir terim)
accessory pathway (ef) aksesuar yol (elektrofizyoloji terimi)
- Bazı sözcüklerin karşılığına hem daha alışılmış olan yabancı dildeki karşılığının yazılışı, hem de çok alışılmamış olan Türkçe karşılıkları da belirtilmiştir.
complication komplikasyon, artsorun
- Bazı Latince ve eski Yunanca sözcüklerin yanına çoğul halleri (çoğ. kısaltması ile) belirtilmiştir.
endothelium (çoğ. endothelia) endotel, endotelyum

 Sözcüklerin geldikleri dil biliniyorsa parantez içinde (Y: Yunanca, L: Latince, İ: İngilizce, F: Fransızca) dilin ilk harfleri ile belirtilmiş, o dildeki yazılımı da italik ve mavi olarak belirtilmiştir.

umbilicus göbek, umbilikus (L *umbilicus* göbek, merkez)

substrate (substratum, çoğ. substrata) substrat (L *sub-stratum* altında-katman, örten, yayılan)

 Bazı sözcüklerde de parantez içinde kelimenin kökeni olan dile ek olarak da “<” işareti ile hangi dildeki hangi sözcükten değişerek geldiği belirtilmiştir.

situs inversus viscerum viseral situs inversus (L *inversus* < *invertere* ters dönme, alt-üst olma) inversus sözcüğünün Latince olduğu ve ters dönme, alt-üst olma anlamına gelen invertere sözcüğünden değiştiğini açıklamaktadır.

endothelium (çoğ. endothelia) endotel, endotelyum (L *endo* iç; L *thelium* < Y thele meme başı) endotelyum sözcüğünün endo bölümünün Latince geldiğini, yine Latince olan thelium bölümünün ise meme başı anlamına gelen Yunanca thele sözcüğünün değişmesi sonucu ortaya çıktığını göstermektedir.

 Özel isim olan özellikle sendrom adları, “*” işareti ile dipnot olarak aynı sayfanın altında ismin verildiği kişinin açık adı ve milliyeti ile bildirilmiştir. Ayrıca Türkçedeki söylenişi de yazılı olarak açıklanmıştır.

Shone syndrome/complex/anomaly** Shone sendromu/kompleksi/anomalisi

** John D. Shone: Amerikalı patolog, “şoun” okunur.

 LEOPARD, CHARGE gibi kompleksler de dipnotta açıklanmıştır.

CHARGE* syndrome** CHARGE sendromu

*** CHARGE sendromu: Coloboma, central nervous system anomalies, Heart defects, Atresia of the choanae, Retardation of growth and/or development, Genital and/or urinary defects (Hipogonadizm, inmemiş testis, hipospadiyas), Ear anomalies and/or deafness and abnormally bowl-shaped and concave ears, known as “lop ears”.

 LEOPARD syndrome** LEOPARD sendromu

** LEOPARD: Lentigolar, Elektrokardiyografik anormallikler, Oküler anormallikler -hipertelorizm-, Pulmoner stenoz, Anormal genitaler, büyümede Retardasyon, Deafness –sağırılık.

A

a- (ön ek) ayrı, -den dışarı, -den uzağa (L *a-* ayrık, -den uzağa)

a- (ön ek) değil, yok (Y *a-* değil, -sız)

-a (son ek) (Y/L *-a* dişilleştirme eki)

-a, -ae (son ek) (Y/L *-a* çoğul eki)

abdomen abdomen, karın

abdominal abdominal, karınla ilgili, karna ait

abdominal aorta abdominal aorta

abdominal situs abdominal situs, abdominal durum, abdominal konum (L *situs* yer, pozisyon)

abdominal situs ambiguous abdominal situs ambiguus

abdominal situs solitus abdominal situs solitus (L *solitus* olağan, alışılmış, bildik)

abduction abduksiyon (L *abductionem* dışarıya doğru)

aberrant aberan (L *aberrantem* yanlış yoldan gitme, sapma)

aberrant conduction (EKG) aberan ileti

aberrant right subclavian artery aberan sağ subklaviyan arter

aberration aberasyon, sapma

ablation ablasyon (L *ablatio* ayırma, bir kesimin çıkarılması)

ABPM, ambulatory blood pressure monitoring ayaktan kan basıncı izlemi, ambulatuar kan basıncı izlemi

abscess apse (L *abscessus* apse)

absent pulmonary valve pulmoner kapak yokluğu

acardia akardiya (Y *a-cardia* doğuştan kalbin bulunmaması hali)

accelerated idioventricular rhythm akselere idioventriküler ritim, hızlı ventriküler ritim

accelerated ventricular rhythm akselere ventriküler ritim, hızlı ventriküler ritim

acceleration akselerasyon (L *accelerationem* hızlanma, hızlanım)

acceleration time (eko) akselerasyon zamanı, hızlanma zamanı

accessory aksesuar (L *accessorius* ek, yardımcı)

accessory bundle (ef) aksesuar demet

accessory pathway (ef) aksesuar yol

accomodation akomodasyon, uyum (L *ac-commodo* uyum, adaptasyon)

ACE, angiotensin converting enzyme anjiyotensin konverting enzim, anjiyotensin dönüştürücü enzim, ACE (Ace veya eys olarak okunabilir.)

ACEi, angiotensin converting enzyme inhibitor anjiyotensin konverting enzim inhibitörü, anjiyotensin dönüştürücü enzim inhibitörü

acid asit (L *acere* ekşi)

acidosis asidoz

acoustic akustik (Y *akoustikos* ses ile, işitme ile ilgili)

acquired akkiz, kazanılmış, edinilmiş (L *acquirere* kazanmak, elde etmek)

acquired immunodeficiency syndrome, AIDS kazanılmış bağışıklık noksanlığı arazi, AIDS (Eyds okunabilir.)

acro (ön ek) akro, uç, ekstremitelerin ucu (Y *akros* uç)

acrocyanosis akrosiyanoz

acromegaly akromegali (Y *acro-megaly* uçların büyümesi)

acromicria akromikri (Y *acro-micros* uçların küçülmesi)

acronym akronim, kısaltma (Y *acro-onym* uç ad, kelimelerin ilk harflerinden oluşan ad, örneğin APGAR, AIDS)

actin aktin

action potential (ef) aksiyon potansiyeli

acute akut (L *acutus* keskin, sivri)

acute myocardial infarction, AMI akut miyokard enfarktüsü, AMI

acute phase reactant akut faz reaktanı

acute rheumatic fever, ARF akut romatizmal ateş, ARA

acyanotic heart disease asiyanotik kalp hastalığı

ad- (ön ek) yakın, -ye doğru, yanında (L *ad-* -ye, -ye doğru)

Adams-Stokes* disease/Adams-Stokes syncope Adams-Stokes hastalığı, Adams-Stokes senkopu

adduction addüksiyon (L *adductionem* ortaya, merkeze doğru)

adenosine adenozin

ADH, antidiuretic hormone antidiüretik hormon

adhesion adezyon, yapışma (L *ad-haerere* -ye yapışma)

adhesive adezif, yapıştırıcı

adolescence adölesans, ergenlik (L *adolescencia* gençlik)

adolescent adölesan, ergen

adrenal adrenal, sürrenal, böbreküstü

adrenalin (epinephrine) adrenalin, epinefrin (L *ad-renalis* böbrek yanı), (Y *epi-nephron* böbrek-üstü)

* Adams-Stokes: Robert Adams ve William Stokes, İrlandalı cerrahlar, “edims-stoks” okunur.

adrenergic adrenerjik

adrenergic receptor adrenerjik reseptör

adult erişkin (L *adultus* yetişkin, olgun)

adult congenital heart disease (ACHD) erişkin konjenital kalp hastalığı, yetişkin konjenital kalp hastalığı

adult respiratory distress syndrome, ARDS erişkin sıkıntılı solunum sendromu, ARDS (Aredese okunabilir.)

adventitia adventisya (L *adventitius* dışardan gelen)

aerobic exercise aerobik egzersiz

AF, atrial fibrillation AF, atriyal fibrilasyon

after potential (ef) artpotansiyel

afterload artyük

agenesis agenezi, doğuştan yokluk (L *a-genesis* üretim yok)

agglutination aglütinasyon, kümeleşim, kümelenme (L *ag-glutinare* zamkla birleşmek, glue glutenden gelmektedir.)

agglutinin aglütinin

aggregant agregan, yığıştırıcı

agonist agonist, benzer etkili (Y *agonistes* mücadele eden, rakip)

AH interval (ef) AH aralığı

AIDS, acquired immunodeficiency syndrome kazanılmış bağışıklık noksanlığı sendromu

akinesia akinezi, devinimsizlik, hareketsizlik (Y *a-kinesia; a-kinesis* hareket-sizlik)

akinetic akinetik, hareketsiz

Alagille's* syndrome Alagille sendromu

albumin albümin (L *albumin* yumurta akı)

alcohol septal ablation alkol septal ablasyon

aldosterone aldosteron [İ *ald(ehit)+o+ster(ol)+one*]

aldosterone antagonist aldosteron antagonisti [İ *ald(ehit)+o+ster(ol)+one*]

aldosteronism aldosteronizm

algorithm algoritma, akış şeması (L *algorismus* İranlı matematikçi ve astronom el-Harizmi'den gelmektedir.)

aliasing (eko) görüntü kayması veya kaydırması (L *alias* diğer yan)

alkalosis alkaloz

*Daniel Alagille: Fransız pediyatrik hepatolog, "alajil" okunur.

allele alel

allergen alerjen, alerji oluşturucu

allergy alerji

alpha-adrenergic receptor blocker alfa adrenerjik reseptör blokeri

alpha blocker alfa bloker

ambiguous ambiguus (L *ambiguus* iki anlamlı, şüpheli)

ambulatory ambulatuar, ayaktan (L *ambulatorius* yürüyen, hareketli)

ambulatory blood pressure monitoring, ABPM ambulatuar kan basıncı izlemi, ayaktan kan basıncı izlemi

ambulatory ECG monitoring ambulatuar EKG izlemi

ambulatory Holter* monitoring ambulatuar Holter izlemi

AMI, acute myocardial infarction akut miyokart enfarktüsü, Akut Mİ (Akut emay okunabilir.)

amiodarone amiodaron

amorphous amorf (Y *a-morphe* şekil-siz)

amrinone amrinon

an- (ön ek) değil, -siz (Y *an-* değil, -siz)

anaphylactic shock anafilaktik şok (L *anaphylaxis* aşırı duyarlılık; Y *an-a-phylaxis* koruma-sız)

anaphylaxis anafilaksi

anasarca anazarka, yaygın ödem (Y *anasarka* doku içi sıvı)

anastomosis anastomoz, ağızlaştırma (Y *ana-stoma* tekrar, yeniden-ağız)

anatomic correction anatomik düzeltme, yapısal düzeltme

anesthesia anestezi, uyuşturma, duyu yitimi (Y *an-aistesia* duyu-suz)

anesthesiology anesteziyoloji

anesthetic anestezik, uyuşturan

aneuploidy anöploidi (Y *an-* -siz; *eu* iyi; *aploos* bir kat)

aneurysm anevrizma (L *aneurysmos* genişleme)

aneurysmectomy anevrizmektomi

ANF, atrial natriuretic factor atriyal natriüretik faktör, ANF

angina anjina (Y *angkone* boğulma)

angina pectoris göğüs ağrısı

angio- (ön ek) anjiyo, damarla ilgili anlamında (Y *angeion* damar)

angiocardiology anjiyokardiyografi

* Norman J. Holter: Amerikalı biyofizikçi, "holter" okunur.

- angiogenesis** anjiyogenez, damar oluşumu (İbranice *-genesis* başlangıç, yaratma)
- angiogram** anjiyogram
- angiography** anjiyografi
- angiosarcoma** anjiyosarkom
- angiotensin** anjiyotensin
- angiotensin converting enzyme, ACE** anjiyotensin konverting enzim, anjiyotensin dönüştürücü enzim
- angiotensin converting enzyme inhibitor, ACEi** anjiyotensin konverting enzim inhibitörü, anjiyotensin dönüştürücü enzim inhibitörü
- angiotensin receptor blocker** anjiyotensin reseptör blokleri
- ANH, atrial natriuretic hormone** atriyal natriüretik hormon, ANH
- ankylosing spondylitis** ankilozan spondilit (Y *ankylos* kıvrık, bükülmüş, düz değil; *spondylos* vertebra)
- annular calcification** anülüs kalsifikasyonu, kapak halkası kireçlenmesi
- annular/anular** anüler (L *annulus* yüzük)
- annulus/anulus** anülüs, halka (L *annulus* yüzük)
- anomalous** anormal (Y *anomalos* düzensiz, normal dışı)
- anomalous left coronary artery from pulmonary artery, ALCAPA** pulmoner arterden çıkan anormal sol koroner arter, PAÇASKA, ALCAPA
- anomalous muscle bundle** anormal kas bandı, anormal kas demeti
- anomalous pulmonary venous drainage** anormal pulmoner ven dönüşü, anormal pulmoner venöz dönüş
- anomalous pulmonary venous return** anormal pulmoner ven dönüşü, anormal pulmoner venöz dönüş
- anomaly** anomali (Y *anomalos* düzensiz, normal dışı)
- anorexia** anoreksi, iştahsızlık (Y *orexis* iştah, istek)
- anosmia** anozmi, koku alamama (Y *osme* koku)
- anoxia** anoksi (Y *an-oxigen* oksijen yokluğu)
- ANP** atriyal natriüretik peptit
- antagonism** antagonizm, karşıtlık (Y *antagonistes* < *anti-agony* karşı mücadele)
- antagonist** antagonist, karşıt, zıt
- ante-** (ön ek) öne, önce, önünde (L *ante-* önce, öne, önünde, önündeki)
- antegrade** antegrat, öne doğru
- antemortem** antemortem, ölümden önce, ölüm öncesi (L *ante* önce; *mors/mort* ölüm)

- antenatal** antenatal, doğum öncesi (L *ante* önce; natal doğumla ilgili)
- ante partum** antepartum, doğum öncesi (L *ante* önce; *partum* ortaya çıkma)
- anterior** anterior, ön (L *ante-prior*: önde olan, önde gelen)
- anterior intraatrial bundle** (EKG) anterior intraatriyal demet, ön atriyal demet
- anteroposterior** anteroposterior, ön-arka
- anteversion** anteversiyon (L *ante* öne; *versio* dönme)
- anti-** (ön ek) -ye karşı, -yi önleyici (L *anti-* -ye karşı, önleyici)
- antiaggregant** antiagregan, kümeleşme önleyici
- antianginal** antianjinal
- antiarrhythmic** antiaritmik
- antibacterial** antibakteriyel
- antibody** antikor
- anticholinergic** antikolinergik
- anticoagulant** antikoagulan, pıhtınler
- anticoagulation** antikoagülasyon, pıhtınleme
- anticomplement** antikompleman
- anticonvulsive** antikonvülsif
- antidepressant** antidepresan
- antidiuretic hormone, ADH** antidiüretik hormon, ADH
- antidromic** antidromik, ters yönde
- antidromic reciprocating tachycardia** antidromik resiprokal taşıkardi
- antigen** antijen (Y *anti* karşı; *genos* doğum)
- antihypertensive** antihipertansif, tansiyon düşürücü
- anti-inflammatory** antienflamatuvar, yangıgiderir
- antimyosine antibody** antimiyozin antikor
- antinuclear antibody, ANA** antinükleer antikor, ANA
- antioxidant** antioksidan
- antiphospholipid antibody** antifosfolipit antikor
- antiplatelet drug** antitrombosit ilaç, antiagregan ilaç
- anular/annular** anüler, halka biçimi (L *annulus* yüzük)
- anulus/annulus** anülüs, halka (L *annulus* yüzük)
- anxiety** anksiyete, kaygı (L *anxius* endişeli, kafası karışık)
- aorta** aort, aorta (Y *aorte* kaldırmak, yükseltmek)
- aortic** aortik, aorta ait
- aortic aneurism** aort anevrizması (Y *aneurysma* genişleme)

- aortic arch** arkus aorta (L *arcus* yay)
- aortic arch anomaly** arkus aorta anomalisi, aortik ark anomalisi
- aortic balloon valvuloplasty** balon aort valvüloplasti, BAV
- aortic coarctation** aort koarktasyonu (L *coarctatus* < *co-arcatare* birlikte sıkışmak)
- aortic coarctation angioplasty** aort koarktasyon anjiyoplasti, AKA
- aortic disease** aort hastalığı
- aortic dissection** aort diseksiyonu (L *dissecare* parçalara ayırma)
- aortic insufficiency, AI** aort yetersizliği, AY
- aortic knob** aort kavsi, aort topuzu
- aortic-left ventricular tunnel** aort-sol ventriküler tüneli
- aortic override** ata binen aorta
- aortic regurgitation, AR** aort yetersizliği, aort kaçağı, aort regürjitasyonu, AY
- aortic root** aort kökü
- aortic stenosis, AS** aort darlığı, aort stenozu, AD, AS
- aortic valve** aort valvi, aort kapağı
- aortic valve atresia** aort kapak atrezisi (Y *a-tresis* delik olmayan)
- aortic valve stenosis** valvüler aort darlığı, valvüler aort stenozu (Y *stenosis* < *stenos* dar, daralma)
- aortic wall motion** (eko) aort duvar hareketi
- aortopulmonary shunt** aortopulmoner şant
- aortopulmonary window** aortopulmoner pencere
- aortitis** aortit, aort iltihabı
- aortocoronary bypass** aortokoronar baypas, aortokoronar köprüleme
- aortopulmonary collateral vessel** aortopulmoner kolateral damar
- aortopulmonary window** aortopulmoner pencere
- apex (çoğ. apices)** apeks, tepe, uç (L *apex* tepe, uç, zirve)
- apical** apikal
- apical approach** (eko) apikal yaklaşım
- apical five-chamber view** (eko) apikal beş boşluk görüntü
- apical four-chamber view** (eko) apikal dört boşluk görüntü
- apical window** (eko) apikal pencere
- aplasia** aplazi (Y *a-plasis* oluşum, büyüme olmaması)
- apnea** apne, soluk durması (L *a-pnein*: nefes-siz)
- apo-** (ön ek) -den ayrılmış, -den türemiş, -siz (L *apo* -den sonra, -den ayrılan)

apoplexy apopleksi (L *apoplexia* ani felç, koma)

apoptosis apoptoz (Y *apo-ptosis* -den ayrılma, düşme)

appendix apendiks, apandis, ilave, ek (L *appendix* ek, uzantı)

AR, aortic regurgitation aort regürjitasyonu, aort yetersizliği, AY (L *re-gurgitare* geri akma)

arachidonic acid araşidonik asit

arch hypoplasia arkus aorta hipoplazisi, ark hipoplazisi

arch interruption kesintili arkus aorta, ark kesintisi

ARDS, adult respiratory distress syndrome erişkin sıkıntılı solunum sendromu, ARDS (Aredese okunabilir.)

ARF ARA

arginine arjinin

arginine vasopressin, AVP arjinin vazopresin, AVP

array (eko) sıralanma

arrhythmia aritmi (Y *a-rhythmos* ritim yokluğu)

arrhythmogenic right ventricular cardiomyopathy, ARVC aritmojenik sağ ventrikül kardiyomiyopatisi

arrhythmogenic right ventricular dysplasia, ARVD aritmojenik sağ ventrikül displazisi, ASğVD

arterial arteriyel

arterial access arteriyel giriş

arterial blood gas arteriyel kan gazı

arterial blood pressure arteriyel kan basıncı

arterial catheter arteriyel kateter

arterial saturation arteriyel satürasyon, arteriyel doygunluk

arterial switch operation arteriyel "switch" ameliyatı, atardamarları yer değiştirme ameliyatı

arteriole arteriyol, atardamarcık

arteriopathy arter hastalığı, arteriyopati

arteriosclerosis ateroskleroz, arteriyoskleroz

arteriovenous arteriyovenöz

arteriovenous fistula (çoğ. fistulae) arteriyovenöz fistül

arteriovenous malformation arteriyovenöz malformasyon

artery atardamar, arter

artifact artefakt, kusur

ARVD, arrhythmogenic right ventricular dysplasia aritmojenik sağ ventrikül displazisi, ASğVD

AS, aortic stenosis aort stenozu, aort darlığı

- ascending aorta** asendan aort, çıkan aort
- Aschoff* body** Aschoff cisimciği
- Aschoff nodule** Aschoff nodülü
- ASD, atrial septal defect** atriyal septal defekt, atriyal septum defekti, ASD
- aspartate aminotransferase** aspartat aminotransferaz, serum glutamik oksaloasetik transaminaz, SGOT
- asplenia** aspleni, dalak yokluğu
- assay** essey, analiz
- assisted circulation** asiste sirkülasyon, destekli dolaşım
- asthma** astım
- asthma bronchiale** bronşiyal astım
- asynchronous** asenkron, eşzamanlı olmayan
- asystole** asistol, kalp durması
- atherectomy** aterektomi, aterom plağının çıkarılması
- atherogenesis** aterogenez, damar sertliği oluşumu
- atherogenic** aterojen, damar sertliğini kolaylaştırıcı
- atheroma** aterom, aterom plağı
- atherosclerosis** damar sertliği, ateroskleroz
- atopic** atopik, alerjik duyarlı olma
- atopy** atopi, alerjik, duyarlılık
- atresia** atrezi (Y *a-tresis* delik olmayan)
- atrial appendage** atriyal apendiks (L *appendere* asılmış, askıda)
- atrial arrhythmia** atriyal aritmi
- atrial ectopic tachycardia** atriyal ektopik taşikardi
- atrial extrasystole** atriyal ekstrasistol
- atrial fibrillation, AF** atriyal fibrilasyon, atriyum fibrilasyonu, AF
- atrial flutter** atriyal flutter, atriyum flatteri (eski İ *floterian* kanat çırpma, çırpınma)
- atrial isomerism** atriyal izomerizm (Y *iso-meros* eşit, parça)
- atrial myxoma (çoğ. myxomata)** atriyal miksoma (Y *muxa* mukus)
- atrial natriuretic factor, ANF** atriyal natriüretik faktör, ANF
- atrial natriuretic hormone, ANH** atriyal natriüretik hormon, ANH
- atrial natriuretic peptide, ANP** atriyal natriüretik peptid, ANP

* Ludwig Aschoff: Alman patolog, "aşof" okunur.

- atrial septal defect, ASD** atriyal septal defekt, atriyal septum defekti, ASD
- atrial septostomy** atriyal septostomi, balon atriyal septostomi
- atrial septum** atriyal septum
- atrial situs** atriyal situs, atriyal konum (L *situs* konum, yer, pozisyon)
- atrial switch operation** atriyal “switch” ameliyatı, atriyumları değiştirme ameliyatı
- atrial tachycardia** atriyal taşikardi
- atrioventricular, AV** atriyoventriküler, AV
- atrioventricular block, AV block** atriyoventriküler blok, AV blok
- atrioventricular bundle** atriyoventriküler demet, His demeti
- atrioventricular canal** atriyoventriküler kanal
- atrioventricular canal defect** atriyoventriküler kanal defekti
- atrioventricular concordance** atriyoventriküler konkordans, atriyoventriküler uyumluluk (L *concordia* anlaşmış, uyumlu; L *com-cor* birlikte kalpler)
- atrioventricular conduction** atriyoventriküler ileti
- atrioventricular connection** atriyoventriküler bağlantı
- atrioventricular discordance** atriyoventriküler diskordans, atriyoventriküler uyumsuzluk (L *discordia* anlaşmazlık, uyumsuzluk; L *dis-cor* ayrı kalpler)
- atrioventricular dissociation** (EKG) atriyoventriküler disosiyasyon, atriyoventriküler uyumsuzluk
- atrioventricular groove** atriyoventriküler oluk
- atrioventricular junction** (EKG) atriyoventriküler kavşak
- atrioventricular nodal re-entry tachycardia, AVNRT** atriyoventriküler nodal reentran taşikardi, AVNRT
- atrioventricular node, AVN** atriyoventriküler dūęüm
- atrioventricular re-entry tachycardia, AVRT** atriyoventriküler reentran taşikardi, AVRT
- atrioventricular septal defekt, AVSD** atriyoventriküler septal defekt, atriyoventriküler septum defekti, AVSD
- atrioventricular septum, AVS** atriyoventriküler septum
- atrioventricular valve** atriyoventriküler kapak
- atrium (çoğ. atria)** atriyum, kulakçık (L *atriyum* Roma evlerinde ocağın olduğu oda ya da ana salon)
- atropine** atropin
- atypical angina** atipik anjina

- auscultation** oskültasyon, dinleme (L *auscultare*, dinlemek; *aus-auris* kulak)
- Austin Flint*** **murmur** Austin Flint üfürümü
- auto-** (ön ek) oto- (Y *autos* kendiliğinden)
- autoimmune** otoimmün, öz bağışık
- autoimmunity** otoimmünite, öz bağışıklık
- autologous pericardium** otolog perikart
- automatic** otomatik
- automatic arrhythmia** otomatik aritmi
- automaticity** (ef) otomatisite
- automatism** (ef) otomatizm
- autonomic** otonom, özerk
- autonomic agent** (f) otonomik (sinir sistemini etkileyen) ilaç
- autonomic nervous system** otonom sinir sistemi
- autopsy** otopsi (Y *auto-opsis* kendi-görme)
- autosomal** (g) otozomal
- autosomal recessive inheritance** (g) otomozal resesif kalıtım, otomozal çekinik kalıtım
- autosome** otozom, cinsiyet kromozomları dışındaki kromozomlar (L/Y *soma* vücut)
- AV, atrioventricular** AV, atriyoventriküler
- AVM, arteriovenous malformation** AVM, arteriyovenöz malformasyon
- AVN, atrioventricular node** atriyoventriküler düğüm
- AVNRT, atrioventricular nodal re-entry tachycardia** AVNRT, atriyoventriküler nodal reentran taşikardi
- AVRT, atrioventricular re-entry tachycardia** AVRT, atriyoventriküler reentran taşikardi
- AVS, atrioventricular septum** AVS, atriyoventriküler septum, atriyoventriküler duvar
- AVSD, atrioventricular septal defekt** AVSD, atriyoventriküler septal defekt, atriyoventriküler septum defekti
- axial** aksiyal
- axillary approach** (eko) koltukaltı yaklaşımı
- axis deviation** (EKG) aks deviyasyonu, eksen sapması
- azygos vein** azigos veni

* Austin Flint I: Amerikalı kardiyolog, “*ostin flint*” okunur.

B

b.i.d. günde iki defa

Bachmann's* bundle (EKG) Bachmann demeti

bacteremia bakteriyemi

bacterial endocarditis bakteriyel endokardit

baffle leak bafıl kaçağı, "baffle" kaçağı

balloon angioplasty balon anjiyoplasti

balloon atrial septostomy balon atriyal septostomi

balloon catheter balon kateter, balonlu kateter

balloon dilation balon dilatasyon

balloon-in-balloon balon içinde balon, balon içi balon

balloon mitral valvuloplasty balon mitral valvüloplasti

balloon occlusion test balon oklüzyon testi, balonla tıkama testi

balloon valvuloplasty balon valvüloplasti

baroreceptor baroreseptör

baroreflex barorefleks

baseline (EKG) temel çizgi, bazal çizgi

BAV, bicuspid aortic valve biküspit aortik valv, BAV; biküspit aortik kapak, BAK (L *bis-cuspis* iki uçlu)

Beck's triad** Beck triyadı, Beck üçlüsü

Berlin Heart* ventricular assist device** Berlin Heart ventikül destek cihazı

Bernoulli** effect** Bernoulli etkisi

Bernoulli equation Bernoulli eşitliği

beta-adrenergic agonist (f) beta adrenerjik agonist

beta-adrenergic blockade (f) beta adrenerjik blokaj

beta-adrenergic receptor (f) beta adrenerjik reseptör

beta-adrenergic receptor agonist (f) beta adrenerjik reseptör agonisti

beta-adrenergic receptor blocker (f) beta adrenerjik reseptör blokleri

beta blockade beta blokajı

* Jean George Bachmann: Alman asıllı Amerikalı kardiyolog, "bahman" okunur.

** Claude Becks: Amerikalı kalp cerrahı, "beks" okunur.

*** Berlin Heart GmbH: Ventikül destek cihazı yapan bir Alman firması

**** Daniel Bernoulli: 18. yüzyılda yaşamış İsviçreli matematikçi ve fizikçi, "benuli" okunur.

- beta blocker** beta bloker
- beta-mimetic agent** beta mimetik ajan
- beta-myosin heavy chain** beta miyozin ağır zinciri
- Bethesda* conference report** Bethesda konferans raporu
- bi-** (ön ek) iki, ikili, çift, çifte (L *bis-* iki, çift)
- BIB catheter, balloon-in-balloon catheter** balon içinde balonlu kateter
- bicuspid** biküspit, iki yaprakçıklı (L *bis-cuspidis* iki-uçlu)
- bicuspid aortic valve, BAV** biküspit aortik kapak, biküspit aort kapağı
- bidirectional cavopulmonary anastomosis** bidireksiyonel kavopulmoner anastomoz, iki yönlü kavopulmoner anastomoz
- bidirectional cavopulmonary connection, BCPC** bidireksiyonel kavopulmoner bağlantı, iki yönlü kavopulmoner şant
- bidirectional Glenn**** bidireksiyonel Glenn, iki yönlü Glenn
- bifascicular block** bifasiküler blok
- bifid** bifit, ayrıık (L *Bifidus* ikiye ayrılmış)
- bigeminy** bigemine
- bilateral** bilateral, iki yanlı (Y *bi-lateralis* iki-yana ait)
- bilateral conal relationship** bilateral konal ilişki, iki yanlı konal ilişki
- bilateral inferior vena cava (çoğ.venae cavae)** bilateral inferiyör vena kava, iki yanlı inferiyör vena kava
- bilateral persistence of subarterial conus** bilateral subarteriyel konal devamlılık, iki yanlı subarteriyel konal devamlılık
- bilateral superior vena cava (çoğ.venae cavae)** bilateral süperiyör vena kava, iki yanlı süperiyör vena kava
- bilaterally deficient subarterial conus** bilateral/iki yanlı subarteriyel konal eksiklik, bilateral/iki yanlı subarteriyel konus yokluğu
- bilirubin** bilirübin, bilirubin
- bioavailability** biyoyararlılık (Y *bio-* eski İ *availen* yaşam-hizmet)
- bioprosthesis** biyoprotez
- bioprosthetic valve** biyoprostetik kapak
- biopsy** biyopsi (L *bios* hayat; *opsis* görmek)
- biotinidase** biyotinidaz

* Bethesda: Maryland, ABD'de bir yerleşim yeri, "betesda" okunur.

** William Glenn: Amerikalı kalp damar cerrahı, "glen" okunur.

biplane iki düzlemli, biplan

biplane catheterization biplan kateterizasyon, iki düzlemli kateterizasyon

biplane fluoroscopy biplan floroskopi, iki düzlemli floroskopi

birth defect doğuştan defekt, doğuştan kusur, doğuştan eksiklik

bisoprolol bizoprolol

biventricular hypertrophy biventriküler hipertrofi

biventricular pace-maker biventriküler pace-maker, biventriküler pil

biventricular repair biventriküler tamir

biventricular suitability criteria biventriküler uygunluk kriterleri (*criteria*, *criterion*'un çoğulu)

blade atrial septostomy "blade" atriyal septostomi, jiletli atriyal septostomi

blade catheter "blade" kateter, jiletli kateter

blade septostomy "blade" septostomi, jiletli septostomi

Blalock-Hanlon* operation Blalock-Hanlon operasyonu, Blalock-Hanlon ameliyatı

Blalock-Hanlon procedure Blalock-Hanlon prosedürü, Blalock-Hanlon işlemi

Blalock-Taussig shunt** Blalock-Taussig şanti

Blalock-Thomas*-Taussig shunt** Blalock-Thomas-Taussig şanti

block blok, engel

blockade blokaj, durdurma

blocker bloker, engelleyici

blood cell kan hücresi

blood coagulation kan pıhtılaşması

blood cyst kan kisti (L *cystis*; Y *kystis* kese, torba)

blood flow kan akımı

blood oxygen concentration kan oksijen konsantrasyonu, kan oksijen derişimi

blood pressure kan basıncı

blood supply kan sunumu, kan arzı, kan temini

blood velocity kan akım hızı (L *velocitas* hız, hızlı)

blood vessel kan damarı (L *vasculum* kayık, kanal, tünel)

blood volume kan volümü, kan hacmi

* Alfred Blalock ve Rollins Hanlon: Cerrahi teknisyeni Afro-Amerikalı Vivien Thomas'ın köpeklerde geliştirdiği yöntemi 1950'de John Hopkins hastanesinde ilk uygulayan kalp cerrahları, "bleylök-henlin" okunur.

** Helen Taussig: Amerikalı çocuk kardiyoloji uzmanı, "tausig" okunur.

*** Vivien Thomas: Alfred Blalock ile birlikte hayvan laboratuvarında çalışan Afro-Amerikalı cerrahi teknisyeni (Bu konuyu işleyen "Tanrıyı Oynayanlar" filmini seyredebilirsiniz.)

- BMI, body mass index** vücut kitle indeksi, beden kitle indeksi
- BMVP, balloon mitral valvüloplasty** balon mitral valvüloplasti, balonlu mitral valvüloplasti
- body mass index, BMI** vücut kitle indeksi, beden kitle indeksi
- body surface area** vücut yüzey alanı
- body surface mapping** (ef) vücut yüzey haritalaması
- Bohnhooffer transcatheter valve therapy** Bohnhooffer transkateter kapak tedavisi
- Bohnhooffer-Medtronic valve** Bohnhooffer-Medtronic kapak
- Bohr* equation** Bohr eşitliği
- bosentan** bosentan
- Boston Circulatory Arrest Trial** Boston dolaşım durdurma denemesi
- bovine** sığır, öküz (L *bovinus* < *bos* öküz, inek)
- BPD, bronchopulmonary dysplasia** BPD, bronkopulmoner displazi
- brachiocephalic artery** brakiyosefalik arter
- bradyarrhythmia** bradiaritmi
- bradycardia** bradikardi, yavaş nabız
- brain natriuretic peptide, BNP** beyin natriüretik peptit, BNP
- branch pulmonary artery** pulmoner arter dalı
- branch pulmonary artery banding** pulmoner arter dalına bant
- branch pulmonary artery stenosis** pulmoner arter dalında darlık
- breathholding spell** katılma nöbeti, nefes tutma nöbeti
- Brockenbrough** needle** Brockenbrough iğnesi
- bronchial artery** bronşiyal arter
- bronchial vein** bronşiyal ven
- bronchomalacia** bronkomalazi
- bronchopulmonary collateral circulation** bronkopulmoner kolateral dolaşım
- bronchopulmonary dysplasia, BPD** bronkopulmoner displazi, BPD
- Bruce*** treadmill protocol** Bruce tredmil protokolü
- Brugada& syndrome** Brugada sendromu
- bruit&&** üfürüm, uğultu (F *bruit* gürültü)

* Christian Bohr: Danimarkalı fizikçi, “bor” okunur.

** E.C. Brockenbrough: Amerikalı doktor, “brakinbrau” okunur.

*** Robert A. Bruce: Amerikalı kardiyolog, “brûs” okunur.

& Pedro, Josep ve Ramon Brugada: İspanyol kardiyolog üç kardeş, “brugada” okunur.

&& bruit: İ “brût”, F “buği” okunur.

b-type natriuretic peptide B tip natriüretik peptit

bundle demet, özel ileti liflerinden oluşan bant

bundle branch dal

bundle branch block dal bloğu

bundle of Bachmann* (EKG) Bachmann demeti

bundle of His, His' bundle** atriyoventriküler demet, His demeti

bypass, by-pass baypas, köprüleme

* Jean G. Bachmann: Amerikalı fizyolog, "bahman" okunur

** Wilhelm His Jr: İsviçreli kardiyolog

C

cachexy kaşeksi (Y *kakos-heksis* kötü alışkanlık)

CAD, coronary artery disease koroner arter hastalığı

caffeine* kafein

calcification kalsifikasyon, kireçlenme

calcified aortic valve kalsifiye aort kapağı

calcinosis kalsinozis

calcium antagonist kalsiyum antagonisti, kalsiyum karşıt etkini

calcium channel blocker kalsiyum kanal blokeri, kalsiyum kanal engelleyici

CAMP, cyclic adenosine monophosphate siklik adenosin monofosfat

capillary kapiler, kılcıl damar

capillary permeability kapiler permeabilite, kılcıl damar geçirgenliği

capillary refill time kapiler doluş zamanı

capture yakalama, zaptetme

carbondioxide/carbon dioxide karbondioksit

carcinoid karsinoid

cardiac** kalbe ait, mideye ait (L *cardiacus*, Y *kardiakos* < *kardia* kalp, mide)

cardiac abnormality kardiyak anormallik, kardiyak anomali

cardiac anatomy kardiyak anatomi

cardiac aneurism kardiyak anevrizma

cardiac anomaly kardiyak anomali

cardiac apex kardiyak apeks

cardiac arrest kardiyak arest, kalp durması

cardiac auscultation kalp oskültasyonu, kalbin dinlenmesi, kalp dinleme (L *auscultare*, dinlemek; *aus-auris* kulak)

cardiac catheterization kalp kateterizasyonu

cardiac chamber kalp odacığı

cardiac computed tomography, cardiac CT kalbin bilgisayarlı tomografisi, kalp BT'si

* Türkçe ve Arapça *kahve*, muhtemelen Etyopya'daki *Kaffa* bölgesinden gelmektedir.

** Yunancada "*kardia*" hem kalp hem mide anlamına gelir. (İngilizcedeki heartburn bu nedenle kalp değil, mide yanması demektir.)

cardiac concussion (commotio cordis) kalp sarsıntısı (L *concutere* < *com-quatere* birlikte sallanmak)

cardiac conduction system kardiyak ileti sistemi, kalp ileti sistemi

cardiac contractility kardiyak kontraktilite, kalp kasılması

cardiac contusion kalp sarsıntısı (L *contundere* < *com-tundere* birlikte parçalanma, zedelenme)

cardiac cycle kardiyak siklus (L *cyclus* < Y *kyklos* çember)

cardiac defect kardiyak defekt, kalp defekti

cardiac development kardiyak gelişme

cardiac dilation kardiyak dilatasyon, kalp büyümesi

cardiac dimensions kardiyak boyutlar, kalbin boyutları

cardiac disease kalp hastalığı

cardiac dysrhythmia kardiyak disritmiler, kalp ritim bozuklukları

cardiac embryogenesis kardiyak embriyogenez, kalbin embriyolojik gelişimi

cardiac examination kardiyak muayene, kalp muayenesi

cardiac failure kalp yetersizliği

cardiac glycoside (f) kalp glikoziti

cardiac hypertrophy kardiyak hipertrofi, kalp hipertrofisi

cardiac imaging kardiyak görüntüleme

cardiac index kardiyak indeks (L *index* işaret parmağı)

cardiac intensive care kardiyovasküler yoğun bakım, kardiyak yoğun bakım

cardiac intervention kardiyak girişim

cardiac lesion kardiyak lezyon

cardiac magnetic resonance, CMR kardiyak manyetik rezonans, kardiyak MR

cardiac malposition kardiyak malpozisyon, kalbin malpozisyonu

cardiac mapping kalp haritalaması, kardiyak haritalama

cardiac output kardiyak output, kalp debisi

cardiac pathology kardiyak patoloji, kalp patolojisi

cardiac perforation kardiyak perforasyon, kalp perforasyonu, kalp delinmesi

cardiac reserve kardiyak rezerv

cardiac resynchronization therapy kardiyak resenkronizasyon tedavisi, kardiyak eşzamanlama tedavisi

cardiac rhythm kardiyak ritim

cardiac rupture kardiyak rüptür, kalp yırtılması

cardiac silhouette kardiyak silüet, kalp gölgesi (F *silhouette* 18. YY'da Fransa'da maliye bakanlığı yapmış *Étienne de Silhouette*'den adını alır, "*siluet*" okunur.)

- cardiac situs** kardiyak situs, kardiyak durum, kardiyak konum (L *situs* yer, pozisyon)
- cardiac standstill** kalp durması
- cardiac stress test** kardiyak stres test, kardiyak zorlanma testi
- cardiac surgery** kardiyak cerrahi, kalp cerrahisi
- cardiac tamponade** kalp tamponadı
- cardiac transplantation** kardiyak transplantasyon, kalp transplantasyonu
- cardiac trauma** kardiyak travma, kalp travması
- cardiac troponin T** kardiyak troponin T
- cardiac valve** kalp kapağı
- cardiac vein** kardiyak ven, kalp veni
- cardiac volume** kardiyak volüm, kalp hacmi
- cardiectasis** kardiyektazi, kalp genişlemesi
- cardiectomy** kardiyektomi
- cardinal vein** kardinal ven
- cardio-** (ön ek) kardiyo-, kalp- (L *cardia* kalp)
- cardio-angiography** kardiyoanjyografi
- cardiocentesis** kalp ponksiyonu (Y *kentesis* delme)
- cardiogenic shock** kardiyojenik şok
- cardiogram** kardiyogram
- cardiographic** kardiyografik
- cardiography** kardiyografi
- cardio-inhibitory** kardiyo inhibitör
- cardiolipin** kardiyo lipin
- cardiologist** kardiyolog
- cardiology** kardiyoloji
- cardiomalacia** kardiyo malazi, kalp kasının yumuşaması (Y *malakia* < *malakos* yumuşaklık)
- cardiomegaly** kardiyo megali, kalp büyümesi
- cardiomyopathy** kardiyo miyopati, kalp kası hastalığı
- cardiomyoplasty** kardiyo miyoplasti
- cardiomyotomy** kardiyo miyotomi, kalp kesisi
- cardioplegia** kardiyo pleji
- cardiopulmonary** kardiyo pulmoner

- cardiopulmonary arrest** kardiyopulmoner arrest
- cardiopulmonary bypass, CPB** kardiyopulmoner baypas, KBP
- cardiopulmonary exercise test** kardiyopulmoner egzersiz testi
- cardiopulmonary resuscitation, CPR** kardiyopulmoner resüsitasyon, kalp-akciğer canlandırması, CPR
- cardiorespiratory disease** kardiyorespiratuvar hastalık
- cardiospasm** kardiyospazm, kalp spazmı
- cardiothoracic index (r)** kardiyotorasik indeks
- cardiothoracic ratio (r)** kardiyotorasik oran (L **ratio** hesaplama, “**reysiyo**” okunur)
- cardiotomy** kardiyotomi, kalp kesisi
- cardiotonic (f)** kalp güçlendirici, kardiyotonik
- cardiotonic agent (f)** kardiyotonik ajan
- cardiotoxic** kardiyotoksik, kalp için zararlı
- cardiovascular** kardiyovasküler, kalp ve damarlarla ilgili
- cardiovascular anomaly** kardiyovasküler anomali
- cardiovascular disease** kardiyovasküler hastalık, kalp ve damar hastalığı
- cardiovascular event** kardiyovasküler olay
- cardiovascular function** kardiyovasküler fonksiyon
- cardiovascular system** kardiyovasküler sistem
- cardioversion** kardiyoversiyon, canlandırma
- carditis** kardit, kalp iltihabı
- Carey Coombs* murmur** Carey Coombs üfürümü
- carina** karina, omurga (L **carina** gemi omurgası)
- carnitine** karnitin
- carotid artery** karotis arteri, şah damarı
- carotid pulse** karotis nabzı
- carotid sinus syncope** karotis sinüs senkopu
- Carpentier** surgical technique** Carpentier cerrahi tekniği
- Carvallo’s*** phenomenon** Carvallo fenomeni
- Carvallo’s sign** Carvallo belirtisi

* Carey F. Coombs: İngiliz kardiyolog, “**keri kumbs**” okunur.

** Alain Carpentier: Fransız kalp cerrahisi, “**karpontiy**” okunur.

*** José Manuel Rivero Carvallo: Meksikalı kardiyolog, “**karvayyo**” okunur.

carvedilol karvedilol

CATCH* 22: DiGeorge** sendromu

catecholamine katekolamin

catecholaminergic polymorphic ventricular tachycardia, CPVT katekolaminerjik polimorfik ventriküler taşikardi

cath lab, catheterization laboratory kateter laboratuvarı

catheter ablation kateter ablasyonu (L *ablatio* ayırma, bir kesimin çıkarılması)

cavitation kavitasyon, boşluk

cavity kavite, boşluk (L *cavus* boşluk)

CCAVB, congenital complete atrioventricular block doğuştan tam atriyoventriküler blok, konjenital tam AV blok

ccTGA, congenitally corrected transposition of great arteries doğuştan düzeltilmiş büyük arter transpozisyonu, ddBAT

cell-mediated immunity hücre kaynaklı bağışıklık

central shunt santral şant

central venous catheter santral venöz kateter

central venous circulation santral venöz dolaşım

central venous pressure santral venöz basınç

centrifugal assist pump sentrifugal destek pompası (L *centrum- fugitive* merkezden kaçmak)

cervical aortic arch servikal arkus aorta

cesarean* delivery** sezaryen doğum (L *caesus* kesilmiş)

channel kanal

chaos kaos (L *chaos* < Y *khaos* boşluk, dipsiz, sonsuz)

chaotic kaotik

chaotic atrial rhythm kaotik atriyal ritim

chaotic atrial tachycardia kaotik atriyal taşikardi

CHARGE** syndrome** CHARGE sendromu

* CATCH 22: Cardiac abnormality (kesintili arkus aorta, trunkus arteriyozus, Fallot tetralojisi), Abnormal facies, Thymic aplasia, Cleft palate, Hypocalcemia/Hypoparathyroidism

** Angelo DiGeorge: İtalyan asıllı Amerikalı pediyatrik endokrinolog, “dicorc” okunur.

*** Cesarean: Sezar’ın bu yolla doğduğu iddia edilirse de bu tartışmalı bir efsanedir. O devirde sezaryenle doğumda annenin ölmesi kaçınılmazdır ki, Sezar’ın annesi Sezar’ın çocukluğu süresince de yaşamıştır.

**** CHARGE sendromu: Coloboma, central nervous system anomalies, Heart defects, Atresia of the choanae, Retardation of growth and/or development, Genital and/or urinary defects (Hipogonadizm, inmemiş testis, hipospadiyas.), Ear anomalies and/or deafness and abnormally bowl-shaped and concave ears, known as “lop ears”.

CHD, congenital heart disease konjenital kalp hastalığı, doğuştan kalp hastalığı KKH (L *congenitus* < *com-genitus* birlikte-doğan, doğumla gelen)

CHD, coronary heart disease KKH, koroner kalp hastalığı

chemoreceptor kemoreseptör

chest lead göğüs derivasyonu

chest pain göğüs ağrısı

chest radiography göğüs filmi

chest roentgenogram göğüs röntgeni

chest wall göğüs duvarı

CHF, congestive heart failure KKY, konjestif kalp yetersizliği

Chiari* net/network Chiari ağı

cholesterol kolesterol

cholinergic agonist kolinerjik agonist

cholinergic receptor kolinerjik reseptör

chorda (çoğ. chordae) tel, kiriş, korda

chorda tendinea (çoğ. tendineae) tendonsu kiriş

chordal tissue kordal doku

chorea, Sydenham's chorea** kore, Sydenham koresi (L *Chorea* Y *Khoreia* dans)

chromosomal deletion kromozomal delesyon

chromosomal disorder kromozomal hastalık

chronic congestive heart failure kronik konjestif kalp yetersizliği

chronic kronik, süregen

chronic obstructive lung disease, COLD kronik obstrüktif akciğer hastalığı, KOAH

chrono- (ön ek) zaman, (Y *khronos* zaman)

chronotropism kronotropizm, kalp hızının etkilenimi

chylectasia şilektazi, duktus torasikus genişlemesi

chylemia şilemi

chyliform şiliform

chyloid şiloid

chylomediastinum şilomediyaasten

chylomicron şilomikron

* Hans Chiari: Avusturyalı patolog, “kiyari” okunur.

** Thomas Sydenham: İngiltere'nin Hipokrat'ı ve modern tıbbın kurucusu sayılan bir dâhiliyeciyi, “sidnhem” okunur.

- chylopericardium** şiloperikart
- chyloperitoneum** şiloperiton
- chylopleura** şiloplevra
- chylopneumothorax** şilopnömotoraks
- chylorrhea** 1. yağlı ishal, şilorea; 2. duktus torasikus yırtılmasına bağlı şilo sızması (şilo: lenf sıvısı)
- chylothorax** şilotoraks
- chylous** şilöz, akkansı (Y *chylos* su)
- chyme** kimüs, kimus (Y *chymos* su)
- chymotrypsin** kimotripsin
- chymotrypsinogen** kimotripsinojen
- cicatrizant** sikatrizan, nedbeleştirici
- cicatrix** nedbe, sikatris, yara izi (L *cicatrix* yara izi)
- cineangiocardiology** sineanjyokardiyografi
- cineangiography** sineanjyografi
- circadian** günboyu, sirkadyen (L *circa* etrafında; *dies* gün)
- circadian rhythm** sirkadyen ritim
- circulation** sirkülasyon, dolaşım
- circulatory** sirkülatuar, dolaşım ile ilgili
- circulatory arrest** sirkülatuar arest, dolaşım durması
- circulus vitiosus (L)/ vicious circle (i)** kısır döngü, fasit daire (L *circulus* < *circus*-*vitioum*<*vitius* halka-hatalı)
- circumflex** sirkumfleks, dolaşan (L *circumflexus* bükülmüş)
- circumflex coronary artery** sirkumfleks koroner arter
- circus** çember, daire (Y *kirkos* yüzük, halka)
- CK-MB, creatine kinase-myocardial band** CK-MB, kreatin kinaz-miyokard bandı
- classification** sınıflama
- claudicatio intermittens, intermittent claudication** kesintili topallama, intermitan klodikasyon (L *claudicationem* topallama)
- cleft mitral valve** kleft mitral kapak, yarık mitral kapak (eski İ *cleave* ayırmak, ayır)
- click** klik
- clockwise rotation** (EKG) saat ibresi yönünde dönüş
- closure** (bir açıklığı veya bir defekti) kapatma, kapanma (L *clausura* kapatma, kilitleme)

- clubbing*** çomaklaşma, çomak parmak, Hipokrat** parmağı
- CMRI, cardiac magnetic resonance imaging** kardiyak “MRI” (Emeray okunabilir), kardiyak manyetik rezonans görüntüleme
- CNS, central nervous system** merkezi sinir sistemi, MSS
- COA, coarctation of aorta** aort koarktasyonu, AK
- coagulation** pıhtılaşma
- coarctation** koarktasyon (L *coarktatus* < *co-arcare* birlikte sıkışmak)
- coarctation of aorta, COA** aort koarktasyonu, AK
- co-enzyme** koenzim
- coeur en sabot***** tahta pabuç biçimli kalp, sabo biçimli kalp
- cohort** kohort (L *cohortem* büyük gurup)
- coil** koil
- coil migration** koil migrasyonu, koil göçü, tıkaç göçü
- col-** (ön ek) ile, birlikte (L *col-* < *com-* ile, birlikte)
- COLD, chronic obstructive lung disease** kronik obstrüktif akciğer hastalığı, KOAH
- collagen** kolajen (L *colla-gen* zank-oluşmak)
- collateral** kolateral, yan dal
- collateral circulation** kolateral dolaşım
- collimation** kolimasyon
- collimator** kolimatör
- color Doppler****** renkli Doppler
- color-flow Doppler** renkli akım Doppler
- color flow Doppler mapping** renkli akım Doppler haritalama
- color-mapping** renkli haritalama
- com-** (ön ek) -ile, birlikte
- coma** koma (Y *komatos* derin uyku)
- comissure** komisür, birleşim yeri
- commissurorrhaphy** komisüroرافي
- common** tek, birleşik (L *communis* birleşik, ortak, tek)
- common atrioventricular valve** tek atriyoventriküler kapak

* clubbing: İngilizce çomaklaşma demektir; parmak uçları trampet sopasının ucuna benzediği için bu adı alır ve “klabing” okunur.

** Hipokrat parmağı: Tarihte ilk defa Hipokrat tanımladığı için bu adı almıştır.

*** coeur en sabot: Fransızca “köğ an sabo” okunur.

**** Christian Doppler: Avusturyalı fizikçi ve matematikçi

- common atrium** tek atriyum
- common brachiocephalic trunk** tek brakioyosefalik kök, birleşik brakioyosefalik kök
- common pulmonary vein** tek pulmoner ven
- common truncal artery** tek trunkal arter, birleşik trunkal arter
- common ventricle** tek ventrikül
- commotio cordis** kalp sarsıntısı (L *concutere* < *com-quater* birlikte sallanmak)
- communication** komünikasyon, iletişim
- compatible** -ile bağdaşan, bağdaşık, uyumlu, kompatibl
- compensated** kompanse, dengelenmiş
- compensation** kompensasyon, dengeleme
- compensatory** kompensatuvar
- complete atrioventricular block, complete AV block** tam atriyoventriküler blok, tam AV blok
- complete atrioventricular septal defect** tam atriyoventriküler septal defekt
- complete cavopulmonary anastomosis** tam kavopulmoner anastomoz
- complete heart block** tam kalp bloğu
- completion Fontan*** Fontan'a tamamlama
- complex** kompleks, karmaşık
- complex congenital heart disease** kompleks konjenital kalp hastalığı
- complex TGA, complex transposition of great arteries** kompleks büyük arter transpozisyonu
- compliance** kompliyans, esneklik, uyum (tedavi için)
- complication** komplikasyon, artsorun
- compound** bileşik
- compression** baskı, kompresyon
- computed tomography, CT** bilgisayarlı tomografi, BT
- con-/com-/col-/cor-** (ön ek) ile, birlikte (L *con-/com-/col-cor* ile, birlikte)
- conal septal malalignment** konal septum dizilim hatası (L *malus* kötü; *linea* çizgi)
- conal septum** konal septum (L *conus* < Y *konos* koni)
- concealed conduction** (EKG) gizli ileti
- concentration** konsantrasyon, derişim
- concentric** konsantik, eşmerkezli, (L *con-centrum* tek merkezli)
- concentric hipertrophy** konsantik hipertrofi, eşmerkezli hipertrofi
- concomitant** eşlik eden, bir arada bulunan (L *concomitari* < *com-comitari* birlikte-eşlik eden)

* Francois Marie Fontan: Fransız cerrah, bu işlemleri 1971'de tanımladı, "fontan" okunur.

concordance konkordans, uyumluluk (L *concordia* anlaşmış, uyumlu; L *com-cor* kalpler birlikte)

concrete sertleşmiş, katılaşmış (L *concretus* sert, kalın, güçlü)

condensation yoğunlaşma, kondansasyon

conduct iletmek

conducting tissue iletken doku, ileti dokusu

conduction kondüksiyon, iletim

conduction abnormalities iletim bozuklukları

conduction system iletim sistemi

conduction tissue iletim dokusu

conduit failure kondüit yetersizliği (L *conductus* boru)

confusion konfüzyon, bilinç bulanıklığı (L *confisionem* < *confundere* karıştırma, karışık, karmaşık)

congenital doğuştan, konjenital (L *congenitus* < *com-genitus* birlikte-doğan, doğumla gelen)

congenital absence of pulmonary valve konjenital pulmoner kapak yokluğu, doğuştan pulmoner kapak yokluğu

congenital anatomy konjenital anatomi

congenital anomaly konjenital anomali, doğuştan anomali

congenital aortic arch anomaly konjenital arkus aorta anomalisi, doğuştan arkus aorta anomalisi

congenital cardiac defect konjenital kardiyak defekt, doğuştan kalp defekti

congenital cardiac lesion konjenital kardiyak lezyon, doğuştan kalp lezyonu

congenital cardiovascular disease konjenital kardiyovasküler hastalık, konjenital kalp-damar hastalığı

congenital cardiovascular malformation konjenital kardiyovasküler malformasyon, konjenital kalp-damar hastalığı

congenital complete atrioventricular block konjenital tam atriyoventriküler blok, doğuştan tam AV blok

congenital coronary anomaly konjenital koroner anomali, doğuştan koroner anomali

congenital heart defect konjenital kalp defekti, doğuştan kalp defekti

congenital heart disease konjenital kalp hastalığı, doğuştan kalp hastalığı

congenital heart lesion konjenital kalp lezyonu, doğuştan kalp lezyonu

congenital heart malformation konjenital kalp malformasyonu, konjenital kalp hastalığı

congenital interventional cardiology konjenital girişimsel kardiyoloji

congenital junctional ectopic tachycardia konjenital kavşaksal ektopik taşikardi, doğuştan kavşaksal ektopik taşikardi

- congenital long QT syndrome** konjenital uzun QT sendromu, doğuştan uzun QT sendromu
- congenital rubella** konjenital rubella, konjenital kızamıkçık
- congenital sinus node dysfunction** konjenital sinüs nod disfonksiyonu, doğuştan sinüs düğümü işlev bozukluğu
- congestion** konjesyon, göllenme, hiperemi (L *congestionem* birlikte toplanmak)
- congestive** konjestif
- congestive cardiomyopathy** konjestif kardiyomiyopati, konjestif kalp kası hastalığı, konjestif yürek kası hastalığı
- congestive heart failure, CHF** konjestif kalp yetersizliği, KKY
- connection** bağlanma
- connective tissue** bağ dokusu
- connective tissue disorder** bağ dokusu hastalığı
- conotruncal anomaly** konotrunkal anomali
- conotruncal defect** konotrunkal defekt
- conotruncal septal defect** konotrunkal septal defekt, konotrunkal septum defekti
- constrictive pericarditis** konstriktif perikardit
- continuous** sürekli, sürekli, kesintisiz, devamlı
- continuous murmur** sürekli üfürüm, devamlı üfürüm, sürekli üfürüm
- continuous wave Doppler** (eko) devamlı akım Doppler'i
- contra-** (ön ek) karşı (L *contra-* karşı)
- contractile protein** kontraktil protein, kasılabilir protein
- contractile reserve** kontraktil rezerv
- contractility** kontraktilite, kasılabilirlik, kasılma gücü
- contralateral** kontralateral, karşı yan
- contrast agent** kontrast madde
- contrast echo** kontrast eko
- contrast echocardiography** (eko) kontrast ekokardiyografi
- contrast enhancement** (eko) kontrast güçlendirme
- contrast material** kontrast madde
- contrast media** kontrast madde
- contusion** bere, ezik, çürük (L *contusionem* çarpma, morartma)
- conus** konus (L *conus* < Y *konos* koni, koni biçimli)
- conus artery** konus arteri, konal arter

- convergence** içebakım (L *convergere* < *com-vergere* birlikte eğilme)
- converting** dönüştürücü, çevirci, konverting (L *convertere* < *com-vertere* birlikte dönme)
- convulsion** konvülsiyon, havale (L *convulsionem* < *com-velere* birlikte-koparma)
- co-operation** işbirliği, kooperasyon
- co-ordinated** eşgüdümlü, koordine
- COPD, chronic obstructive pulmonary disease** kronik obstrüktif akciğer hastalığı, KOAH
- cor-/con-/com-/col-** (ön ek) ile, birlikte (L *cor-/con-/com-/col-* ile, birlikte)
- cor pulmonale** kor pulmonale
- cor triatriatum** kor triatriyatım
- coronary** koroner, taçsı (L *corona* taç)
- coronary angiography** koroner anjiyografi
- coronary angioplasty** koroner anjiyoplasti
- coronary arteriovenous fistula (çoğ. fistulae)** koroner arteriyovenöz fistül
- coronary artery** koroner arter, taçsı atardamar
- coronary artery disease, CAD** koroner arter hastalığı, KAH
- coronary artery intimal-medial thickness** koroner arter intima ve medya kalınlığı
- coronary artery disease** koroner arter hastalığı
- coronary atresia** koroner atrezi (L *a-tresis* delinmemiş)
- coronary by-pass surgery** koroner baypas cerrahisi
- coronary-cameral fistula** koroner-kamaral fistül, koronerden boşluğa fistül (L *camera* oda, kamara)
- coronary circulation** koroner dolaşım
- coronary heart disease, CHD** koroner kalp hastalığı, KKH
- coronary microcirculation** koroner mikrosirkülasyon, koroner mini dolaşım
- coronary ostium** koroner ostiyum, koroner ağız
- coronary root anomalies** koroner kök anomalisi
- coronary sinus** koroner sinüs (L *sinus* boşluk)
- coronary thrombosis** koroner tromboz
- coronary vascular anomaly** koroner vasküler anomali, koroner damar anomalisi
- coronary vasospasm** koroner vazospazmı, koroner damar spazmı
- coronary vein** koroner ven
- coronary vessel** koroner damar
- corrected** düzeltilmiş
- corrected transposition** düzeltilmiş transpozisyon

- correlation** ilişki, korelasyon
- Corrigan's* pulse** Corrigan nabızı, sıçrayıcı nabız
- corticosteroid** kortikosteroid
- cost** maliyet
- cost analysis** maliyet analizi
- cost-benefit** maliyet-yararlılık
- cost-effective** maliyet-etkin
- cost-effectiveness** maliyet etkinliği
- costochondritis** kostokondrit
- coumadin** kumadin, warfarin
- counter-/contra-** (ön ek) karşı- (L *contra-* karşı)
- counterclockwise rotation** saatin aksi yönünde dönüş, saatin ters yönünde dönüş
- countershock** kontraşok
- coupled** ikisi, bir arada, eşleşmiş
- couplet** (EKG) kuplet, ikili erken vuru (L *copula* bağlanmış, birleşmiş)
- coupling** (EKG) eşleşme
- coupling interval** (EKG) eşleşme aralığı, eşleşme süresi
- CPAP, continuous positive airway pressure** devamlı pozitif havayolu basıncı
- CPB, cardiopulmonary bypass, CPB** kardiyopulmoner baypas
- CPK, creatine phosphokinase** kreatin fosfokinaz, CPK
- CPK-MB isoenzyme, creatine phosphokinase-myocardial band isoenzyme** CPK-MB izoenzimi, kreatin fosfokinaz-miyokard bandı izoenzimi (Türkçe “*cepeka-mebe*” okunmalıdır.)
- CPR, cardiopulmonary resuscitation** kardiyopulmoner resüsitasyon, kalp-akciğer canlandırması
- CPVT, catecholaminergic polymorphic ventricular tachycardia** katekolaminerjik polimorfik ventriküler taşikardi
- cranial angulation** kraniyal açı verme
- C-reactive protein, CRP** C reaktif protein, CRP (Türkçe “*crp*” okunmalıdır.)
- creatine kinase-myocardial band, CK-MB** kreatin kinaz-miyokard bandı, CK-MB (Türkçe “*ceka-mebe*” okunmalıdır.)
- creatine** kreatin
- creatine phosphokinase, CPK** kreatin fosfokinaz, CPK (Türkçe “*cepeka*” okunmalıdır.)

* Sir Dominic Corrigan: İrlandalı dahiliyeci, “*korigın*” okunur.

- crescendo** kreşendo, giderek artan (L *crescere* büyümek)
- crescendo murmur** kreşendo üfürüm, artan üfürüm
- crescendo-decrescendo murmur** kreşendo-dekreşendo üfürüm, artan-azalan üfürüm
- CREST* syndrome** CREST sendromu
- criss-cross atrioventricular connection** “criss-cross” atriyoventriküler ilişki, çapraz atriyoventriküler ilişki
- crista supraventricularis** krista supraventrikularis, (L *crista* ibik, çıkıntı)
- cross-sectional** kesitsel
- cross-sectional echocardiography** kesitsel ekokardiyografi, kesit ekokardiyografisi
- crux cordis** kruks kordis (L *crux* haç, çaprazlama)
- cryoablation** kriyoablasyon, dondurarak ablasyon, dondurarak yokedim (Y *kryo* < *kryos* buzlu su; L *ablatio* ayırma, bir kesimin çıkarılması)
- cryomapping** kriyo haritalama
- cryotherapy** kriyoterapi
- CT angiography** BT anjiyografi
- CT, computed tomography** bilgisayarlı tomografi, BT (Y *tomos-graphia* dilim, parça-yazma)
- cumulative** kümülatif, birikimli, toplu
- cursor** imleç
- cut-off point** kesiş noktası, kesme noktası
- cutting balloon** kesen balon, jiletli balon
- Cx, circumflex artery, arteria circumflexa** sirkumfleks arter, Cx (L *circumflexus* etrafında bükülmüş)
- cyanosis** morarma, siyanoz (Y *kyanosis* < *kyanos* koyu mavi)
- cyanotic heart disease** siyanotik kalp hastalığı
- cycle** döngü, siklus (L *cyclus* < Y *kyklos* daire)
- cyclic guanosine monophosphate, c-GMP** siklik guanozin monofosfat, c-GMP
- cyst** kist (L *cystis* < Y *kystis* kese, torba)
- cytokine** sitokin
- cytolysis** sitoliz, hücre erimesi

* CREST: Calcinosis, Raynaud’s phenomenon, Esophageal dysmotility, Sclerodactyly, Telangiectasia kelimelerinin baş harflerinden türetilmiştir.

D

Damus-Kaye-Stansel* procedure/technique Damus-Kaye-Stansel işlemi/teknigi

DC, direct current direkt akım, doğru akım

DC shock, direct current shock direkt akım şoku

DCM, dilated congestive cardiomyopath DKMP, dilate kardiyomyopati

de- (ön ek) aşağı, uzaklaşan, olumsuzluk eki (L *de-* aşağı, aşağıya; yok)

DeBakey device** DeBakey cihazı

deca- onlu, deka- (Y *deka* on)

deci- desi-, onda biri (L *decimus* onuncu)

deceleration time deselerasyon zamanı, akım hızı yavaşlama zamanı (L *de-accelerare* hızda azalma)

deceleration slope deselerasyon eğimi

deceleration time index (eko) deselerasyon zaman indeksi, akım hızı yavaşlama zaman indeksi (L *de-accelerare* hızda azalma)

decrement azalış miktarı (L *decrementum* azalma)

decremental conduction giderek azalan ileti

decrescendo dekresendo, giderek azalan (L *de-crescere* yok-büyüme)

decubitus dekübitus, sırtüstü yatar durum (L *decumbere* yatmak)

deep vein thrombosis derin ven trombozu

deep venous thrombosis derin ven trombozu

defecation syncope defekasyon senkopu, dışkılama senkopu

defect defekt, eksiklik

defibrillation defibrilasyon

defibrillator defibrilatör

deficiency eksiklik

dehydration dehidratasyon, kuruma, su kaybetme

dehydrogenase dehidrojenaz

delayed (late) afterdepolarization (ef) geç afterdepolarizasyon, geç art-depolarizasyon

deletion-duplication syndrome delesyon-duplikasyon sendromu

* Paul Damus, Michael Kaye ve H. C. Stansel: Amerikalı kalp-damar cerrahları, “deymis-key-stansil” okunur.

** Michael E. DeBakey: Lübnan asıllı Amerikalı, “dibeyki” okunur.

- dementia praecox** demans prekoks, erken bunama (L *dementia* delilik; L *praecox* erken gelişmiş)
- density** dansite, yoğunluk, özgül ağırlık
- depolarization** depolarizasyon, kutupsuzlaşma
- derivation** (EKG) derivasyon, türev
- descending** inen, desandan (L *descendere* aşağı inen)
- descending aorta** desandan aorta, inen aorta
- descending thoracic aorta** desandan torasik aorta, desandan torakal aorta, inen torasik aorta, inen torakal aorta
- determinant** determinan, belirleyici, belirten (L *determinantem* < *determinare* sınırlama)
- development** gelişme, gelişim
- Devereux* method of calculation** Devereux hesaplama metodu, Devereux hesaplama yöntemi
- deviation** (EKG) deviyasyon, sapma
- device** alet, aygıt, cihaz
- dextrocardia** dekstrocardi
- dextroversion** dekstroversiyon
- DHCA, deep hypothermic circulatory arrest** derin hipotermik dolaşım arresi, derin hipotermik dolaşım durdurma
- di-** (ön ek) iki, çift, iki kere (Y *di* < *dis* iki kere)
- diabetes** diyabet (L < Y *diabetes* aşırı idrar çıkarma)
- diabetes mellitus** diyabetes mellitus, diyabet, şekerli diyabet (L *mellitus-mellite* balla tatlandırılmış)
- diabetic** diyabetik, şeker hastası, diyabetle ilgili, diyabete yol açan
- diabetic mother's child, infant of diabetic mother** diyabetik anne bebeği, DAB
- diagnosis** diyagnoz, tanı, teşhis (Y *diagnosis* tanımlama, belirleme)
- diagnostic** diyagnostik, tanısız, tanı amaçlı
- diaphragma** diyafram (Y *diaphragma* bölme, engel)
- diaphragmatic** diyaframa ait, diyafragmatik
- diaphragmatic attenuation** (eko, nk) diyafragma maskeleymesi (L *attenuatus* zayıf, azalmış)
- diaphragmatic paresis** diyafram paralizisi
- diastole** diyastol (Y *diastole* genişleme)
- diastolic** diyastolik

* Richard B. Devereux: Fransız asıllı Amerikalı kardiyolog "dövoru" okunur.

- diastolic blood pressure** diyastolik kan basıncı
- diastolic dysfunction** diyastolik disfonksiyon, diyastol fonksiyon bozukluğu
- diastolic function** diyastolik fonksiyon
- diastolic murmur** diyastolik üfürüm
- diastolic overloading** diyastolik aşırı yüklenme
- DICOM, digital imaging and communications in medicine standard** tıbbi standartlarda dijital görüntüleme ve iletişim, DICOM
- diet** diyet, beslenme (L *dieta* < Y *diaita* hayat tarzı, rejim)
- dietician** diyetisyen
- DIC, disseminated intravascular coagulopathy** dissemine intravasküler koagülopati, yaygın damar içi pıhtılaşma
- differential diagnosis** ayırıcı tanı
- differential lung perfusion** ayrımlı akciğer perfüzyonu (L *differe* farklı, ayırıştırma)
- DiGeorge* syndrome** DiGeorge sendromu
- DiGeorge/velocardiofacial syndrome, DGS/VCFS** DiGeorge sendromu, DiGeorge/velokardiyofasiyal sendrom
- digital** dijital, sayısal (L *digitus* el veya ayak parmağı)
- digital archiving** dijital arşivleme
- digital averaging** dijital ortalama, sayısal ortalama
- digital echocardiography** dijital ekokardiyografi
- digital imaging and communications in medicine standard, DICOM** tıbbi standartlarda dijital görüntüleme ve iletişim, DICOM
- digital subtraction** (r) dijital subtraksiyon
- digital subtraction angiography, DSA** dijital subtraksiyon anjiyografisi, sayısal subtraksiyon anjiyografisi, DSA
- digitalis** dijital, yüksük otu (L *digitus* el veya ayak parmağı)
- digitoksin** digitoksin
- digoxin** digoksin
- dilatation/dilation** dilatasyon, genişleme [L *dilato* (çoğ. *dilatatus*) genişleme]
- dilated cardiomyopathy** dilate kardiyomiyopati

* Angelo DiGeorge: İtalyan asıllı Amerikalı pediyatrik endokrinolog, “dicorc” okunur.

dilated congestive cardiomyopathy, DCM dilate konjestif kardiyomiyopati, dilate konjestif kalp kası hastalığı, DKMP

diltiazem diltiazem

DILV, double inlet left ventricle çift girişli sol ventikül, ÇGSIV

dipyridamole dipiridamol

direct current cardioversion, DC cardioversion doğru akımlı kardiyoversiyon

direct current shock ablation, DC shock ablation doğru akımlı şok ablasyon

directional direksiyonel, yönlendirilmiş

dis- (ön ek) tersine çevrilme, -sizleşme durumu (L *dis-* ayrı, farklı yönde, değil, aksine)

discordance diskordans, uyumsuzluk (L *discordia* anlaşmazlık, uyumsuzluk < L *dis-cor* ayrı kalpler)

dissected aneurism disekan anevrizma

dissected aortic aneurism disekan aort anevrizması

disseminated intravascular coagulopathy, DIC disemine intravasküler koagülopati, yaygın damar içi pıhtılaşma

disopyramide dizopiramid

disease hastalık

disinfection dezenfeksiyon

disorder bozukluk

dissection diseksiyon, kesayır, dilinme, dokuları kesip ayırma, işlemi (L *dis-secare* ayrı-kesme, dilme)

dissociation disosiyasyon, ayrışma, çözülme (L *dissociare* birlikten ayrılma, bütünlüğü bozma)

distensibility gerilebilme, esneklik (L *dis-tendere* gerilme)

distension distansiyon, gerginlik, şişkinlik

distribution dağılım

disturbed flow, turbulent flow (eko) türbülant kan akımı

diuresis diürez, idrar sökümü

diuretic diüretik

diuretic therapy diüretik tedavi

dive reflex* dalma refleksi

* Diving reflex: Tüm akciğer solunumu yapan vertebralılarda görülen bu reflekste yüze soğuk su uygulama ve suya dalma gibi durumlarda nefes tutma, periferik vazokonstriksiyon, nabızda yavaşlama ile karakterize bir durum. Özellikle suda yaşayan memelilerde ve penguenlerde su altında iken beyin ve kalp gibi hayati organlara kanın redistribüsyonu için gerekli olan bir refleks. İnsanlarda ise ilk 6 ayda etkili olan bu refleks, supraventriküler taşikardi tedavisi için yüze buz torbası uygulaması şeklinde kullanılmaktadır.

- diving reflex** dalma refleksi
- division** (EKG) divizyon, fasikül, dalcık
- division** bölünme, parçalanma (L *dividere* bölme)
- dobutamine** dobutamin
- dobutamine stress echocardiogram** dobutamin stres ekokardiyogram
- DOLV, double outlet left ventricle** çift çıkışlı sol ventrikül, ÇÇSIV
- doming** (eko) kubbeleşme, bombeleşme
- DOMV, Double orifice mitral valve** çift delikli mitral kapak, çift açıklıklı mitral kapak
- donor** donör, verici (L *donor* verici)
- dopamine** dopamin
- dopaminergic agent** dopaminerjik ajan
- Doppler* angiography** Doppler anjiyografi
- Doppler continuity equation** (eko) Doppler devamlılık eşitliği
- Doppler echocardiography** (eko) Doppler ekokardiyografi
- Doppler effect** (eko) Doppler etkisi
- Doppler flow indices** (eko) Doppler akım indisi, Doppler akım göstergesi
- Doppler flow mapping** (eko) Doppler akım haritalaması
- Doppler spectral envelope** (eko) Doppler spektral zarf, Doppler görüntüsel zarf
- Doppler tissue imaging, DTI** (eko) Doppler doku görüntülemesi
- Doppler ultrasound imaging** (eko) Doppler ultrason görüntülemesi
- dorsal ventral polarity** dorsal ventral polarite, dorsal ventral kutupluluk
- DORV, double outlet right ventricle** çift çıkışlı sağ ventrikül, ÇÇSğV
- double aortic arch** çift arkus aorta
- double balloon technique** çift balon tekniği
- dose dependency** doza bağımlılık
- dose dependent** doza bağımlı
- dose response relation** doz-yanıt ilişkisi, doz-cevap ilişkisi
- double balloon dilation** çift balonla dilatasyon
- double chambered right ventricle, DCRV** çift odacıklı sağ ventrikül, ÇOSV
- double conus** çift konus
- double inlet left ventricle, DILV** çift girişli sol ventrikül, ÇGSIV

* Christian Doppler: Avusturyalı fizikçi ve matematikçi

- double inlet right ventricle, DIRV** çift girişli sağ ventrikül, ÇGSğV
- double inlet single ventricle, DISV** çift girişli tek ventrikül, ÇGTV
- double orifice mitral valve, DOMV** çift açıklıklı mitral kapak, çift delikli mitral kapak
- double outlet left ventricle, DOLV** çift çıkışlı sol ventrikül, ÇÇSIV
- double outlet right ventricle, DORV** çift çıkışlı sağ ventrikül, ÇÇSğV
- down sloping** aşağı eğimli
- double switch repair** “double switch” tamiri, çift değişimli tamir
- doubly committed ventricular septal defect** iki arterle ilişkili ventriküler septal defekt, çift arterle ilişkili ventriküler septal defekt
- Down* syndrome** Down sendromu, mongolizm
- drainage** drenaj, boşaltma
- Dressler** syndrome, postmyocardial infarction syndrome** Dressler sendromu, postmiyokardiyal infarktüs sendromu
- Dressler’s beat, fusion beat** Dressler vurusu, füzyon vurusu, kaynaşma vurusu
- drug induced** ilaca bağlı gelişen, ilacın sebep olduğu
- drug induced syncope** ilaca bağlı senkop, ilacın sebep olduğu bayılma
- d-TGA, d-transposition of great artery** (sağ) büyük arter transpozisyonu, sğ-BAT
- DTI, Doppler tissue imaging** (eko) Doppler doku görüntülemesi
- dual frequency transducer** (eko) iki frekanslı transduser
- ductal artery** duktal arter, duktus arteri, duktus arteriyozus
- ductal dependent disease** duktus bağımlı hastalık
- ductal dependent lesion** duktus bağımlı lezyon
- ductus arteriosus** duktus arteriyozus
- ductus thoracicus** duktus torasikus
- ductus venosus** duktus venozus
- Duroziez’s*** disease** Duroziez hastalığı
- Duroziez’s murmur** Duroziez üfürümü
- Duroziez’s sign** Duroziez belirtisi
- dynamic exercise** dinamik egzersiz
- dynamic range** dinamik aralık
- dynamic subvalvar obstruction** dinamik subvalvüler darlık

* John L. Down: İngiliz doktor, “davn” okunur.

** William Dressler: Polonya doğumlu, Amerikalı kardiyolog, “dresslir” okunur.

*** Paul Louis Duroziez: Fransız doktor, “dröziyez” okunur.

- dys-** (ön ek) güç, zor, (Y *dys-* kötü, hasta, anormal)
- dysfunction** disfonksiyon, fonksiyon bozukluğu
- dyskinesia** diskinezi (Y *kinesis* hareket)
- dyskinetic** diskinetik
- dyslipidemia** dislipidemi
- dyslipoproteinemia** dislipoproteinemi
- dysplasia** displazi
- dysplastic** displastik (L *dys-plasis* kötü şekillenme)
- dysplastic pulmonary valve** displastik pulmoner kapak
- dysplastic tricuspid valve** displastik triküspit kapak
- dyspnea** nefes darlığı, dispne (Y *dys-pnoe* zor nefes)
- dyspnea on exercise** egzersiz dispnesi
- dysrhythmia** disritmi

E

E/A ratio (eko) E/A oranı

early afterdepolarization (ef) erken art-depolarizasyon

early diastolic murmur erken diyastolik üfürüm

early repolarization (EKG) erken repolarizasyon

early systolic murmur erken sistolik üfürüm

Ebstein* anomaly Ebstein anomalisi

eccentric merkezdışı, egzantrik (Y *ek-kentros* dış-merkez)

echocardiographic window (eko) ekokardiyografik pencere, yankı penceresi

echo-enhancing agent (eko) yankı arttırıcı ajan, eko arttırıcı ajan

ectopia cordis ektopik kalp

ectopic olağan yeri dışında, ektopik (Y *ektopos* < *ex-topos* yerinden dışarda)

ectopic arrhythmia ektopik aritmi

ectopic atrial tachycardia ektopik atriyal taşikardi

ectopic beat ektopik atım

edema ödem

edge detection (eko) kenar arama, kenar tarama

EDRF, endothelium-derived relaxing factor endotel kökenli gevşetici faktör

EF, ejection fraction EF, ejeksiyon fraksiyonu

effective efektif, etkili

efficacy etkinlik

efficient verimli

effusion efüzyon

Eisenmenger's complex** Eisenmenger kompleksi

Eisenmenger's sendromu Eisenmenger sendromu

ejection click ejeksiyon kliği, ejeksiyon sesi

ejection fraction, EF ejeksiyon fraksiyonu, EF

ejection murmur ejeksiyon üfürümü

ejection time ejeksiyon süresi

* Wilhelm Ebstein: Prusya kökenli Alman hekim, Almanca "ebštayn" okunur.

** Victor Eisenmenger: Avusturyalı doktor, "ayzınmenger" okunur.

- elastic stiffness** elastik sertlik
- elasticity** esneklik
- electric countershock** elektrik şoku
- electrical dyssynchrony** elektriksel dissenkronizasyon, elektriksel eşzamanlama bozukluğu
- electrical impulse** elektriksel uyarı, elektriksel impuls
- electrocardiogram, ECG/EKG** elektrokardiyogram, EKG
- electrocardiograph** elektrokardiyograf
- electrocardiography** elektrokardiyografi
- electrode** elektrot
- electrophysiological study, EPS** elektrofizyolojik çalışma
- elimination half-life** eliminasyon yarı ömrü, çıkartım yarı ömrü
- embolism** embolizm, tıkanma
- emboly** emboli, tıkaç (Y *embole* < *embolos* araya giriş, tıkama)
- emergency care** acil bakım
- end-, endo-** (ön ek) içinden (L *endo* < *en* içinde, içine)
- end-diastolic** enddiyastolik, diyastol sonu
- end-diastolic volume** enddiyastolik volüm, diyastol sonu hacmi
- endocardial** endokardiyal
- endocardial cushion** endokardiyal yastık
- endocardial cushion defect** endokardiyal yastık defekti, endokardiyal yastık kusuru
- endocardial fibroelastosis** endokardiyal fibroelastosis
- endocarditis** endokardit
- endocardium** endokart, endokardiyum
- endomyocardial biopsy** endomiyokardiyal biyopsi, endomiyokard biyopsisi
- endomyocardial fibrosis** endomiyokardiyal fibroz
- end-organ disease** hedef organ hastalığı, end-organ hastalığı
- endothelial derived relaxant factor** endotel kaynaklı relaksasyon faktörü
- endothelin, ET** endotelin, ET
- endothelin receptor** endotelin reseptörü
- endothelium (çoğ. endothelia)** endotel, endotelyum (L *endo* iç; L *thelium* < Y *thele* meme başı)
- endothelization** endotelizasyon
- end-point** sonlanım noktası, hedef noktası
- end-systolic** endsistolik, sistol sonu
- end-systolic volume** endsistolik volüm, sistol sonu hacmi

- enlargement** genişleme
- entrance block** giriş bloğu
- enzyme inhibitor** enzim inhibitörü, enzim engelleyici
- epi-** (ön ek) üstünde, üzerinde, arasında (Y *epi-* üstünde, üzerinde)
- epicanthus** epikantus (L *epi-canthus* üstünde-gözün köşesi)
- epicardial** epikardiyal, perikardiyal
- epicardium** epikart, visseral perikart
- epidemiology** epidemiyoloji (Y *epi-demos* arasında-halk, bölge)
- epinephrine (adrenaline)** epinefrin, adrenalin (L *ad-renal* böbrek yanı), (Y *epi-nephron* böbrek-üstü)
- epistaxis** burun kanaması (Y *epi-staxis* < *epi-stagmos* üstüne-damlamak)
- epithelial** epitelyal, epitele ait
- epithelium (çoğ. epitelia)** epitelyum
- EPS, electrophysiological study** elektrofizyolojik çalışma
- ergometry** ergometri
- erythema** eritem, kırmızılık (Y *erythema* < *erythros* kırmızı)
- erythema marginatum** eritema marjinalum
- escape** kaçış, kaçış vurusu
- ET, endothelin** endotelin
- Eustachian* valve** Östaki valvi, Östaki kapakçığı
- essential hypertension** esansiyel hipertansiyon
- evidence-based medicine** kanıta dayalı tıp
- ex-** (ön ek) dışarı, dışarıya (L *ex-* dışarı, dışarıya)
- excitability** eksitabilite, uyarılabilirlik
- excitation** uyarılma
- exercise** egzersiz, alıştırma
- exercise test** egzersiz testi
- exit block** “exit” blok, çıkış bloğu
- experiment** deney
- expire** solukverim (L *ex-spirare* dışarı-nefes vermek)
- expired gas analysis** ekspirasyon havası analizi
- expirium** ekspiriyum, solukverim

* Bartolomeo Eustachi: 16. YY İtalyan anatomisti, İtalyanca “eustaki”, İngilizce “yustaçı” okunur.

expression ekspresyon, dışavurum, ifade, anlatım

exterior eksterior, dış

external eksternal, dış, dışsal

extra- (ön ek) dışarıda, -sız, hariç (L *extra* < *exterus* dışarıda, dışında)

extracellular matrix ekstrasellüler matriks, hücrelerarası ortam

extracorporeal circulation ekstrakorporeal dolaşım, vücut dışı dolaşım

extraction alım, alma, tutma, tutulma

extramural ektramüral, duvar dışı (L *murus* duvar)

extrasystole ekstrasistol, erken vuru

extremity ekstremité, üye, uzantı, taraf (L *extremitatem* bir şeyin ucu)

F

failure yetersizlik

familial familyal, ailevi

far field (eko) uzak alan

fascicle fasikül, dalcık (L *fasciculus* küçük demet, bağcık)

feasibility fizibilite, yapılabirlik, olurluk

fetal fetal (L *fetus-al/alis* doğum-la ilgili)

fetus fetüs, fetus, dölüt (L *fetus* doğum)

fiber lif (L *fibre* < *fibra* lif)

fibrillation (EKG) fibrilasyon (L *fibrilla* lif, fibril; İ *fibrillate* kalp kasının seyirmesi, düzensiz kasılması)

filament filaman, iplikçik, lif, tel (L *filamentum* < *filum* ip)

filling doluş, dolum

five chamber view (eko) beş boşluk görünümü

floppy mitral valve gevşek mitral kapak

flow akış

flowchart akış şeması, akış çizeneği

fluoroscopy floroskopi, radyoskopi (L *fluoro-scope* flor, akış-bakma)

flutter (EKG) flatter (eski İ *floterian* kanat çırpma, çırpınma)

focal odaksal, fokal

focus odak

focused transducer (eko) odaklı transduser, odaklı sinyal çevirici

follow-up izlem, takip

Fontan* anastomosis Fontan anastomozu

Fontan circulation Fontan sirkülasyonu

Fontan procedure Fontan prosedürü

Fontan take-down “Fontan take-down”, Fontan geri döndürme

foramen ovale foramen ovale

forced vital capacity zorlu vital kapasite

fossa ovalis fossa ovalis

four-chamber plane dört boşluk düzlemi

* Francois Marie Fontan: Fransız cerrah, bu işlemleri 1971’de tanımladı, “fontan” okunur.

- four-chamber view** dört boşluk görüntüsü
- four-chamber window** dört boşluk penceresi
- fraction** bir birimin bölümü, fraksiyon
- fractional shortening** fraksiyonel kısalma, fraksiyonel lif kısalması
- fresh-frozen plasma** taze donmuş plazma
- friction rub** sürtünme sesi
- Friedreich's* ataxia** Friedreich ataksisi
- frontal** cepheden, frontal
- frontal axis deviation** (EKG) frontal eksen sapması
- frontal plane** (EKG) frontal düzlem
- fulminant myocarditis** ölümcül miyokardit, fulminan miyokardit (L *fulminantem* < *fulminare* gök gürültüsü)
- function** işlev, fonksiyon (F *function* < L *functionem* birinin ya da bir şeyin işi, amacı)
- functional** işlevsel, fonksiyonel
- functional murmur** fonksiyonel üfürüm
- furosemide** furosemid
- fusiform** füziform
- fusiform aneurism** füziform anevrizma (L *fusus-form* iç-şekilli)
- fusion** (EKG) füzyon, kaynaşma (L *fusionem* erime, kaynama)
- fusion beat** füzyon vurusu, kaynaşma vurusu

* Nicolas Friedreich: Alman hekim "frıdrayh" okunur.

G

gadolinium (Gd)-based contrast agent gadolinyum bazlı kontrast ajan

gain control kazanç kontrolü

Gallavardin* phenomenon (çoğ. phenomena) Gallavardin fenomeni (L<Y *phainomenon*: ortaya çıkan, görünen)

gallop** galop, üçlü ritm

gene expression gen ekspresyonu

genesis üretme, oluşturma (İbranice *genesis* başlangıç, yaratma)

genotype genotip, organizmayı oluşturan genler grubu

Gerbode* defect** Gerbode defekti

Gianturco® coil Gianturco koil

Glenn&& shunt Glenn şantı

gooseneck deformity kaz boynu deformitesi

gradient gradiyent

Graham Steel&&& murmur Graham Steel üfürümü

granulomatous granüloamatöz

gray scale (eko) gri skala

great arteries büyük arterler

* Louis Gallavardin: Fransız kardiyolog, “galavarda” okunur.

** Gallop: (eski F Gallop: Dörtnala koşan atın çıkardığı ayak sesi anlamında olup, “galop” okunur.)

*** Frank Gerbode: ABD’li cerrah, “cerboud” okunur.

® Cesare Gianturco: İtalyan asıllı Amerikalı girişimsel radyoloji uzmanı, “cianturko” okunur.

&& William Glenn: Amerikalı kalp damar cerrahı, ilk Glenn ameliyatını 1954’te yaptı, “glen” okunur.

&&& Graham Steel: İngiliz kardiyolog, “grehim stil” okunur.

H

- haemo-/hemo-** (ön ek) kan, kanla ilgili (L *haemo* < Y *haimo*: kan)
- hand-held ultrasound** taşınabilir el ultrasonu
- harmonic phase imaging** harmonik faz görüntüleme
- HCM, hypertrophic cardiomyopathy** HKMP, hipertrofik kardiyomiyopati
- heart** kalp, yürek
- heart block** kalp bloğu
- heart defect** kalp defekti, kalp deliği
- heart dilation** kalp dilatasyonu, kalp genişlemesi, kalp büyümesi
- heart disease** kalp hastalığı
- heart failure** kalp yetersizliği
- heart rate** kalp hızı
- heart sound** kalp sesi
- heart transplantation** kalp transplantasyonu, kalp nakli
- heart tube** kalp tüpü
- heart-lung transplantation** kalp-akciğer transplantasyonu, kalp-akciğer nakli
- heart valve** kalp kapağı
- hem-/hemo-** (ön ek) kan, kanla ilgili (L *haemo* < Y *haimo*: kan)
- hemangioma** hemanjiyom (Y *haima-angeion* kan-damar)
- hemi-** yarı (L>Y *hemi* yarı, yarım)
- hemiazygos vein** hemiazigos ven (L *a-zygon* bağlantı yokluğu)
- hemiblock** hemiblok, dalcık bloğu
- hemi-Fontan procedure** hemi-Fontan işlemi
- hemitruncus** hemitrunkus
- hemodynamic** hemodinamik
- hemoglobin** hemoglobin
- hemolysis** hemoliz (Y *haima-lysis* kan-gevşeme, çözülme)
- hepato-jugular reflux** hepatojuguler reflü, hepatojuguler geri kaçış
- heritability** kalıtsallık, kalıtım yoluyla geçebilirlik
- hetero-** (ön ek) farklı (Y *heteros* farklı, ikisinden birisi, diğeri)
- heterogeneous** heterojen (Y *heteros-genos* farklı-çeşit)
- heterogenous** heterojenik
- heterotaxy** heterotaksi (Y *heteros-taxis* farklı-düzenleme)
- heterozygote** heterozigot, kırma, melez

- hibernating** uykuda, hiberne (L *hibernare* kış uykusu)
- hibernating myocardium** hiberne miyokard
- hibernation** hibernasyon, uykuda
- high flow murmur** yüksek akım üfürümü
- high-pressure pulmonary edema** yüksek basınca bağlı pulmoner ödem
- His'* bundle** atriyoventriküler demet, His demeti
- His-Purkinje** conduction tissue** His-Purkinje ileti dokusu
- holo-** (ön ek) tam, tüm, bütün (Y *holos* tüm, tam, bütün)
- holodiastolic murmur** holodiyastolik üfürüm, pandiyastolik üfürüm
- holosystolic** holosistolik, pansistolik, tüm sistolü dolduran
- Holter*** monitoring** Holter izlemi, ambulatuar EKG izlemi
- homeo-** (ön ek) -e benzer, -ile aynı (Y *homio* < *homoios* benzer, aynı cinsten, eşit)
- homeograft** homogreft, türdeş yama
- homo-** (ön ek) benzer, aynı (Y *homo* < *homos* aynı, benzer)
- homogenous** homojen, tekdüze (Y *homos-genos* aynı-ırk)
- homozygote** homozigot
- horizontal** yatay, horizontal
- horizontal plane** (EKG) horizontal düzlem
- Howell-Jolly& bodies** Howell-Jolly cisimcikleri
- hum&&** uğultu
- human leukocyte antigen** insan lökosit antijeni
- hybrid** hibrid, melez
- hydrops fetalis** fetal hidrops (Y *hydrops* su dolu, yaygın ödem)
- hyper-** ön ek, üstünde, ötesinde, fazla (Y *hyper* üzerinde, üstünde, aşırı)
- hypercapnia** hiperkapni, karbondioksit yüksekliği (Y *capnos* duman, buhar)
- hypercholesterolemia** hiperkolesterolemi
- hypercyanotic episode** hipersiyanotik atak, hipersiyanotik nöbet
- hypercyanotic spell** hipersiyanotik atak, hipersiyanotik nöbet
- hyperkinesia** hiperkinezi, aşırı devinim (Y *kinetikos* hareket etmek, harekete geçirmek)

* Wilhelm His, Jr: İsviçreli anatomist ve kardiyolog

** Jan Evangelista Purkyně veya Johann Evangelist Purkinje: Çek anatomisi ve fizyolog, "purkinci" okunur.

*** Norman J. Holter: Amerikalı biyofizikçi, "holtr" okunur.

& William H. Howell: Amerikalı fizyolog, "havi!" okunur. Justin M. Jolly: Fransız hematolog "jali" okunur.

&& Hum: Ağzı kapalı şarkı söylemek anlamında ilk 15. yy'da kullanılan bir kelime, "ham" okunur.

- hyperkinetic** hiperkinetik, aşırı devinimli
- hyperpnea** hiperpne, (L *pnein* < Y *pnoe* nefes)
- hypertension** hipertansiyon, yüksek kan basıncı
- hypertrophic** hipertrofik
- hypertrophic cardiomyopathy, HCM** hipertrofik kardiyomiyopati, HKMP
- hypo-** (ön ek) altında, eksik, az (Y *hypo-* altta, altında)
- hypobaropathy** dağ hastalığı, yüksek rakım hastalığı
- hypocalcemia** hipokalsemi
- hypocapnia** hipokapni
- hypocarbica** hipokarbi (Y *capnos* duman, buhar)
- hypochloremia** hipokloremi
- hypochondriac** hipokondriyak, hastalık hastası
- hypokinesia** hipokinezi
- hypoplasia** hipoplazi
- hypoplastic** hipoplastik, az gelişmiş
- hypoplastic left heart complex** hipoplastik sol kalp kompleksi
- hypoplastic left heart syndrome, HLHS** hipoplastik sol kalp sendromu, HSIKS
- hypotension** hipotansiyon
- hypoxia** hipoksi

I

IM, intramuscular kas içine, intramüsküler, İM

IMA, internal mammary arter iç meme arteri, internal mamariyal arter

icterus sarılık, ikter (Y *icteros* sarılık)

idiopathic idiyopatik, nedeni bilinmeyen (Y *idios-patheia* < *patos* kendi, kişisel, özel-hastalık, acı çekme)

idiopathic dilated cardiomyopathy idiyopatik dilate kardiyomiyopati

im-/in- (ön ek) olumsuzluk ön eki, içine, içinde (L *in/im* değil, aksine; içine, içinde)

image resolution görüntü çözünürlüğü

imaging görüntüleme

immature olgunlaşmamış (L *im-maturus* değil-olgun)

immobile immobil, hareketsiz

immunosuppressant immünosupresan, immün baskılayıcı

implant yerleştirmek, takmak (L *im-plant* < *plantare* içine-dikme, ayakla toprağa gömme)

implantable yerleştirilebilir, takılabilir

implantable cardiac pacemaker takılabilir kalp pili

implantable-cardioverter defibrillator, ICD takılabilir kardiyovertör defibrilatör, ICD (Aysidi okunabilir.)

implantation implantasyon, yerleştirme

in-/im- (ön ek) olumsuzluk ön eki, içine, içinde (L *in/im* değil, aksine; içine, içinde)

in vitro in vitro; cam tüpte, deney ortamında (L *vitrum* cam)

in vivo in vivo; yaşayan organizmada (L *vivere* yaşamak)

incidence insidans, sıklık

incompetent yetersiz, ehil olmayan, yetkin olmayan

increment artma, çoğalma (L *incrementum* artış, büyüme)

index indeks, dizin, liste, gösterge, belirteç, işaret parmağı (L *index* işaret parmağı)

indomethacin indometazin

infancy süt çocukluğu, süt çocukluğu dönemi, süt çocukluğu çağı

infant süt çocuğu, bebek

infarction enfarktüs, infarktüs

infection enfeksiyon, infeksiyon, bulaşı

infective enfektif

infective endocarditis enfektif endokardit

- inferior** alt, aşağı (L *inferior* < *infra* aşağı, alt)
- inferior vena cava** vena kava inferiyor
- inferolateral** inferolateral, aşağı ve yana doğru
- infiltration** infiltrasyon, sızma, süzülme
- inflammatory** enflamatuvar, yangılı
- inflow** giriş, girim
- infra-** (ön ek) altı-, ötesi (L *infra* aşağı, alt)
- infra-axillary** koltukaltı
- infradiaphragmatic** diyafram altında
- infrared** kızılötesi
- infundibular stenosis** infundibuler darlık, infundibuler stenoz
- infundibulum** infundibulum (L *infundibulum* < *in-fundere* içine-dökmek)
- inheritance** kalıtım
- inhibitor** inhibitör, engelleyici
- inlet septum** inlet septum
- inlet ventricular septal defect** inlet ventriküler septal defekt
- innocent murmur** masum üfürüm
- inoperable** inoperabl, ameliyat edilemeyen
- inotropic** inotropik
- inotropic agent** inotropik ajan
- insertable loop recorder** takılabilir EKG kaydedicisi
- insprium** inspiyrium, soluk alma
- insufficient** yetersiz
- insulin** insülin
- intensity of murmur** üfürüm şiddeti
- inter-** (ön ek) arası, arasında (L *inter-* arasına, arasında)
- interaction** etkileşim
- interatrial septum, IAS** interatriyal septum, İAS
- intermediate** ara, iki şey arası
- intermediate density lipoprotein, IDL** ara yoğunluklu lipoprotein, ara dansiteli lipoprotein
- internal jugular approach** internal jügüler yaklaşım
- internodal tracks** internodal yollar, düğümler arası yollar
- interobserver variability** gözlemciler arası değişkenlik
- interrupted aortic arch** kesintili arkus aorta, kesintili aort arki
- interval** aralık

- intervention** girişim (L *intervenire* arasından gelmek, içinden gelmek)
- interventricular** karıncıklar arası, ventriküller arası, interventriküler
- interventricular septum** ventriküller arası septum, interventriküler septum
- intra-** (ön ek) –içinde (L *intra* < *inter* içine, içinde, arasında)
- intravascular ultrasound** intravasküler ultrasonografi
- intraaortic balloon counterpulsation** intraaortik balon pompası
- intraarterial** arter içine, intraarteriyel
- intraatrial block** intraatriyal blok
- intracardiac** intrakardiyak, kalp içi
- intracutane** intrakütan, deri içi, deri içine
- intradermal** intradermal, deri içi, deri içine
- intramural** duvar içi, intramüral
- intraobserver variability** gözlemci içi değişkenlik
- intraoperative** intraoperatif, ameliyat sırasında
- intravascular stents** intravasküler (damar içi) stentler
- intravenous, IV** intravenöz, damar içi, ven içine, İV
- intraventricular dyssynchrony** ventrikül içi eşzamanlama bozukluğu
- intrinsic** entrensek (L *intrinsicus* içe doğru, iç tarafa)
- intro-** (ön ek) içine, içinde
- invasive** girişimci, invaziv (L *invasivus* < *invadere* saldırmak, işgal etmek)
- invasive cardiology** girişimsel kardiyoloji, invaziv kardiyoloji
- inversus** normal duruma karşıt, normal pozisyondan değişmiş (L *inversus* ters dönmüş)
- inverted** dönmüş, inversiyonlu
- involvement** tutulum
- irreversible** irreversibl, geri dönüşümsüz
- ischemia** iskemi (L *ischaemus* kanı durduran)
- ischemic** iskemik
- ischemic cardiovascular disease** iskemik kardiyovasküler hastalık
- iso-** eşit, benzer (Y *isos* eşit, aynı)
- isolated** izole, tek
- isomeric atrial appendage** izomerik atriyal apendiks (Y *isomeres* eşit parçalara sahip olmak veya paylaşmak)
- isomerism** izomerizm (Y *iso-meres* < *meros* eşitliği paylaşma, aynı olma)
- isometric exercise** izometrik egzersiz
- isovolumetric** aynı hacim ölçüleriyle, izovolümetrik, eş oylumlu

J

Janeway* lesions Janeway lezyonları

Jatene procedure** Jatene operasyonu, Jatene prosedürü

jaundice sarılık (F *jaunis* < L *galbinus* yeşilimsi sarı)

Jerwell* and Lange-Nielsen**** syndrome** Jerwell-Lange-Nielsen sendromu

joint eklem

jugular vein jügüler ven

jugular venous distension jügüler ven genişlemesi

junction kavşak

junctional ectopic tachycardia (EKG) (atriyoventriküler) ektopik kavşak taşikardisi

junctional rhythm (EKG) (atriyoventriküler) kavşak ritmi

junctional tachycardia (EKG) (atriyoventriküler) kavşak taşikardisi

juvenile ergenlik dönemine ilişkin, genç, olgunlaşmamış (L *juvenilis* gençlik)

juxta- ön ek yakınında, yanında

juxta-articular eklem yanında

juxtaglomerular jukstaglomerüler

juxtaposition karşılıklı gelme, jukstapozisyon

* Edward Janeway: Amerikalı doktor ve patolog, “*ceynvey*” okunur.

** Adib Jatene: Brezilyalı kalp cerrahı, “*jaten*” okunur.

*** Anton Jerwell: Norveçli kardiyolog, “*yerve*” okunur.

**** Fred Lange-Nielsen: Norveçli kardiyolog ve cazcı, “*lange-nilsen*” okunur.

K

kalium kalyum, potasyum (L *kalium* potasyum < Arapça *al-qalib* meşe, yanmış meşe)

kardia* kalp (L *cardiacus*, Y *kardiako* < *kardia* kalp, mide)

Kartagener syndrome** Kartagener sendromu

Kasabach-Merritt* phenomenon** Kasabach-Merritt fenomeni

Kawasaki** disease** Kawasaki hastalığı

Kawashima& procedure Kawashima ameliyatı

Kearns-Sayres&& syndrome Kearns-Sayres sendromu

Kent bundle Kent hüzmesi

Kerley&&& B lines Kerley B çizgileri

Keutel&&&& syndrome Keutel sendromu

Klinefelter[§] syndrome Klinefelter sendromu

Konno procedure Konno ameliyatı

Korotkoff^{§§} sounds Korotkoff sesleri

Kussmaul^{§§§} sign Kussmaul bulgusu

kinetics kinetik, kinetik bilimi

* Yunancada "kardia" hem kalp hem mide anlamına gelir. İngilizcedeki heartburn bu nedenle kalp değil, mide yanması demektir.

** Manes Kartagener: İsviçreli pulmonolog, "kartacinır" okunur.

*** Haig Haigouni Kasabach ve Katharine Krom Merritt, Amerikalı pediyatristler; "kasıbak-merit" okunur.

**** Tomisaku Kawasaki: Japon pediyatrist, "kavazaki" okunur.

& Yasunaru Kawashima: Japon kalp-damar cerrahı, "kavaşima" okunur.

&& Thomas Kearns ve George Sayre: Amerikalı oftalmologlar, "körnse-seyr" okunur.

&&& Peter Kerley: İrlandalı radyolog, "körli" okunur.

&&&& J.Keutel, "kehtel" okunur.

§ Harry Klinefelter: Amerikalı romatolog ve endokrinolog, "klaynfeltr" okunur.

§§ Nikolai Korotkoff: Rus hekim, "korotkoff" okunur.

§§§ Adolph Kussmaul: Alman hekim, Almanca "kussmaul" okunur.

L

LA, left atrium sol atriyum

laboratory laboratuvar

lactic dehydrogenase, LDH laktik dehidrogenaz, LDH

LAD, left anterior descending (artery) sol ön inen (arter)

LAD, left axis deviation sol aks sapması, sol eksen sapması

laminar flow laminar akım

laser lazer

lead, derivation (eko) derivasyon

leading edge (eko) ön kenar

leaflet yaprakçık

leak kaçak

LeCompte* maneuver LeCompte manevrası

left ventricle, LV sol karıncık, sol ventrikül

left ventricular outflow tract sol ventrikül çıkış (çıkım) yolu

LEOPARD syndrome** LEOPARD sendromu

levo- (ön ek) sol (L *laevus* sol)

levocardia levokardi

levoposition kalbin solda yer alması

Libman-Sacks* lesions** Libman-Sacks lezyonları

lidocaine lidokain

lifestyle modification yaşam biçimi değişikliği

ligamentum arteriosum ligamentum arteriyozum

ligation bağlama

limbus of fossa ovalis fossa ovalisin kenarları (L *limbus* kenar, sınır)

linear echoes (eko) lineer (doğrusal, çizgisel) yankılar

linear scan lineer tarama

lipid yağ, lipit

lipoid yağ, yağsı, lipoit, lipit

* Yves LeCompte: Fransız kalp cerrahı, “*lökomp*” okunur.

** LEOPARD: Lentigolar, Elektrokardiyografik anormallikler, Oküler anormallikler -hipertelozizm-, Pulmoner stenoz, Anormal genitaller, büyümede Retardasyon, Deafness -sağırılık

*** Emanuel Libman ve Benjamin Sacks: Amerikalı hekimler, “*libman-saks*” okunur.

lipoprotein lipoprotein

lipoprotein a lipoprotein a

liposome lipozom

lithium lityum

Loeys-Dietz* syndrome Loeys-Dietz sendromu

long QT syndrome uzun QT sendromu

long-axis plane uzun eksen düzlemi

long-axis view uzun eksen görünümü

longitudinal uzunlamasına, longitudinal

loop ilmik, halka

low birth weight düşük doğum ağırlığı

low density düşük yoğunluklu, az yoğun

Lown-Ganong-Levine syndrome** Lown-Ganong-Levin sendromu

Löffler* endocarditis** Löffler endokarditi

lumen lümen

Lutembacher** syndrome** Lutembacher sendromu

LV, left ventricle sol ventrikül, sol karıncık

* Bart Loeys ve Harold Dietz: Amerika'lı hekimler, "loyis-dîtz" okunur.

** Bernard Lown, Litvanya asıllı Amerikalı kardiyolog, defibrilatörü bulmuştur. William F. Ganong, Jr. Amerikalı fizyolog ve Samuel A. Levine, Amerikalı kardiyolog, "lavn-ganong-lavîn" okunur.

*** Wilhelm Löffler: İsviçreli doktor, "löfler" okunur.

**** Lutembacher: René Lutembacher, Fransız kardiyolog, "lutembaşer" okunur.

M

- macrocytic anemia** makrositer anemi
- macrophage** makrofaj
- magnetic resonance imaging, MRI** manyetik rezonans görüntüleme
- Mahaim* fibers** Mahaim lifleri
- major** majör, temel, önemli, büyük, şiddetli (L *major* < *maior* olgun, yetişkin)
- mal-** (ön ek) kötü, yanlış, hatalı (F *mal* < L *male* < *malus* kötü)
- malalignment** uygunsuz dizilim (L *malus* kötü; *linea* çizgi)
- malignant** kötü huylu, malign, kötücül
- malposition** malpozisyon
- manometer** manometre, basınçölçer
- Marfan** syndrome** Marfan sendromu
- marker** işaret, belirteç
- mass** kitle
- massive** kitlesel, masif
- maternal** maternal, anaya ait, anayla ilişkili olan
- mature** olgun
- mechanical circulatory support** mekanik dolaşım desteği
- mechanical valve** mekanik kapak
- mechanical ventilation** mekanik ventilasyon
- mechanism of action** etki yolu, etki mekanizması
- medial hypertrophy** mediyal hipertrofi
- median sternotomy** mediyan sternotomi
- mediastinitis** mediyastinit
- mediastinum** mediyasten
- mediate** araya girmek, ara bulmak (L *mediatus* ortadan bölmek)
- mediator** mediyatör, aracı
- membrane** zar, membran
- mental** zihinsel
- membranous septum** membranöz septum, zarsı septum

* Ivan Mahaim: Fransız kardiyolog, “mahaym” okunur.

** Antoine Marfan: Fransız pediyatrist

mercury Cıva

mesenteric artery mezenterik arter

mesentery mezenter (L *mesenterion* orta barsak)

meso- (ön ek) orta, ortada (Y *meso-* < *mesos-* orta, ortada, arasında)

mesocardia mezokardi

mesoposition ortada yer alma

mesothelium mezotel, mezotelyum

meta- (ön ek) ötesinde, arkasında; üstünde; değişmiş (Y *meta-* < *mesos* ortasında, arkasında)

metarteriol metarteriyol, prekapiler damar

micro- (ön ek) küçük, milyonda bir (Y *micros* küçük)

microangiopathy mikroanjiyopati, kapiler damar hastalığı

microbicide mikrobisit (L *bios-cidus* yaşam-öldürmek)

microcardia mikrokardi

microorganism mikroorganizma

microphage mikrofaj, küçük fagosit

microsurgery mikrocerrahi

micturition syncope işeme sonrası bayılma

mid- (ön ek) arasında, ile birlikte (İ *mid-* birlikte, ile birleşik, arasında)

midcardiac area midkardiyak (mezokardiyak) bölge

mid-diastolic middiyastolik

mid-diastolic murmur middiyastolik üfürüm

midsternum sternum ortası, mezosternum, midsternum

mid-systolic midsistolik

mid-systolic murmur midsistolik üfürüm

migration migrasyon, göç

milli- (ön ek) mili-, binde bir (L *mille* bin)

millisecond milisaniye

millivolt milivolt

mirror image dextrocardia ayna hayali dekstrocardi

mitochondria mitokondri

mitochondrium mitokondriyum (Y *mitos-khondrion* iplik-küçük granül)

mitogenic factors mitojen etkenler

- mitral*** mitral
- mitral annulus, m. annulus** mitral halkası, mitral anülüs (L *anulus* küçük halka)
- mitral atresia** mitral atrezi (Y *a-tretos* delinmemiş)
- mitral valve atresia** mitral kapak atrezisi
- mitral E-point septal separation** (eko) mitral E-noktası septal ayrımı
- mitral incompetence** mitral yetersizliği
- mitral insufficiency** mitral yetersizlik
- mitral prosthesis** mitral protezi, yapay mitral kapağı
- mitral regurgitation, MR** mitral regürjitasyonu, mitral kaçağı, mitral yetersizliği
- mitral stenosis, MS** mitral darlığı, mitral stenozu (Y *steno-osis* dar-hastalık durumu)
- mitral valve prolapse, MVP** mitral valv prolapsusu, mitral kapak prolapsusu, MVP (L *prolapsus* ileriye/aşağıya kayma)
- mitral valve replacement, MVR** mitral kapak replasmanı, mitral kapak değişimi, MVR
- mitral valvotomy** mitral valvotomi (Y *tomia* kesmek)
- mitral valvulotomy** mitral valvülotomi
- M-mode** (eko) M-mod
- moderator** moderatör
- modification** değiştirme, değişiklik, modifikasyon
- modified** değiştirilmiş, modifiye
- modulated parasystole** değiştirilmiş parasistoli
- monitoring** monitorizasyon, izleme
- morbidity** morbidite
- morphine** morfin
- mortality** mortalite, ölüm oranı
- mucopolysaccharidosis** mukopolisakkaridoz
- multifocal** çok odaklı, multifokal
- multiple** çoklu
- multivariate** çok değişkenli
- mural** duvara ilişkin, duvarla ilgili, müral
- murmur** üfürüm
- muscular** musküler
- Musset's** sign** Musset belirtisi

* mitral < mitre piskoposların giydiği uzun şapka (L < Y *mitra* saç bandı, türban)

** Alfred de Musset: Fransız şair, “*muse*” okunur.

- mutagen** mutajen
mutation mutasyon, gen değişimi
mycotic aneurysm mikotik anevrizma
myeloid miyeloid
myocardial kalbin kas dokusuyla ilgili
myocardial contusion miyokard berelenmesi
myocardial function miyokard fonksiyonu
myocardial infarction miyokard enfarktüsü
myocardial stiffness miyokard sertliği
myocardium kalp kası, miyokard
myocyte miyosit, miyokard hücresi veya fibrili
myofibril kas lifi, miyofibril
myxedema miksödem
myxoma miksoma

N

natrium sodyum, natriyum

natural history doğal gidiş

nausea bulantı (L *nausea* deniz tutması)

Naxos* disease Naxos hastalığı

near field clutter (eko) yakın alan gürültüsü

near-syncope yarı baygınlık, bayılayazma

necrosis nekroz, doku ölümü

neoplasm neoplazma, ur (Y *neos-plasma* yeni, genç-oluşum)

neural nöral, sinirsel, sinir sistemi ile ilgili

neurocardiogenic syncope nörokardiyojenik senkop

neurofibroma nörofibrom, nörofibroma

neurohormonal activation nörohormonal aktivasyon

nitric oxide, NO nitrik oksit, NO

nitroglycerine nitrogliserin

nitroprusside nitroprussit

nocturnal dyspnea gece dispnesi, noktürnal dispne (L *nocturnus* geceye ait)

node düğüm

nodule düğüm, nodül

nomenclature nomenklatür (L *nomenclature* terimsel düzenleme)

nonconfluent pulmonary arteries bağlantılı olmayan pulmoner arterler

non-invasive kansız, invaziv olmayan

Noonan syndrome** Noonan sendromu

norepinephrine norepinefrin

Norwood* reconstruction** Norwood ameliyatı

nuchal translucency ense kalınlığı

nuclear cardiology nükleer kardiyoloji

nuclear scanning nükleer tarama, nükleer sintigrafi

nucleus çekirdek, nükleus

nutrition beslenme

Nyquist** limit** Nyquist limiti, Nyquist sınırı

* Dr Nikos Protonotarios tarafından Naxos adasında tanımlanmıştır.

** Jacqueline Noonan: Amerikalı pediyatrik kardiyolog, “*nûnın*” okunur.

*** William Norwood, Jr.: Amerikalı kalp cerrah, “*norvûd*” okunur.

**** Harry Nyquist: İsveçli elektronik mühendisi, “*naykvist*” okunur.

O

- obesity** şişmanlık, obezite
- observation** gözlem
- obstruction** darlık, tıkanıklık, obstrüksiyon
- obstructive** tıkaçıcı, obstrüktif
- occluded** tıkalı
- occlusion** tıkama, tıkanma, oklüzyon
- occlusive thrombus** tıkaçıcı pıhtı veya trombus
- odds ratio** olasılık oranı
- oncotic pressure** onkotik basınç
- open heart surgery** açık kalp ameliyatı
- opening snap, OS** mitral açılma sesi (*snap* kısa, keskin ses)
- operation** ameliyat, operasyon
- oral** ağızdan
- organic murmur** organik üfürüm
- ortho-** (ön ek) düz, doğru
- orthodromic** (ef) normal yönde (ileti)
- orthopnea** ortopne
- orthostatic hypotension** ortostatik hipotansiyon
- Osler* nodes** Osler nodülleri
- Osler-Weber-Rendu* syndrome** Osler-Weber-Rendu sendromu
- ostium secundum** ostiyum sekundum
- outflow** çıkış, çıkım
- outflow tract** çıkış kanalı, çıkış yolu
- output** debi, çıktı
- overload** yüklenme
- overriding** ata biner gibi
- oximetry** oksimetre
- oxidant stress** oksidan stres
- oxygen consumption** oksijen tüketimi
- oxygen saturation** oksijen saturasyonu

* Osler-Weber-Rendu: William Osler Kanadalı, Henri J.L.M. Rendu Fransız ve Frederick P. Weber İngiliz hekim, "osler-weber-rendu" okunur.

P

- PA, pulmonary artery** PA, pulmoner arter
- pacemaker** “pacemaker”, uyarı yapan pil, kalp pili
- pacemaker cell** pacemaker hücre, uyarı yapan hücre
- pacemaking** uyarı yapma
- palpitation** palpitasyon, çarpıntı (L *palpitationem* < *palpitare* çarpınma, titreme)
- panarteritis** panarterit
- pancarditis** pankardit
- pandiastolic murmur** pandiyastolik üfürüm, holodiyastolik üfürüm
- panel** panel
- panel discussion** tartışmalı panel
- pansystolic** pansistolik, holosistolik
- pansystolic murmur** pansistolik üfürüm, holosistolik üfürüm
- papilla** papilla, kabartı (L *papilla* meme başı)
- papillary** papiller, meme başına benzer (kabartı)
- papillary muscle** papiller kas
- papilledema** papilla ödemi
- para-** (ön ek) yanında (Y *para* yanında, yakınında, karşı, karşısında)
- paracentesis** parasentez (L < Y *para-kentein* yandan-delinme)
- paradox** paradoks, çelişki (L < Y *paradoxa* umulanın tersine, inanılmaz)
- paradoxical** paradoks, çelişkili
- paradoxical pulse** paradoks nabız
- paradoxical septal motion** paradoks septal hareket
- paralyse** felç, paralizi (Y *paralysis* paralizi, felç; Y *para-lyein* yanında-gevşek, çözülmüş)
- paralysis** felç, paralizi
- parasystole** (EKG) parasistol, sistol dışı
- paraumbilical vein** paraumbilikal ven
- paroxysm** paroksizm, nöbet
- paroxysmal** paroksizmal
- paroxysmal nocturnal dyspnea** paroksizmal nokturnal dispne, nöbet şeklinde, nöbetler halinde
- passive** pasif
- patency** açıklık

patent açık (L *patentem* açık)

patent ductus arteriosus, PDA Patent duktus arteriyozus, duktus arteriyozus açıklığı, PDA

patent foramen ovale foramen ovale açıklığı

pathogen hastalık yapıcı, patojen (Y *pathos-genes* hastalık-üretmek, doğurmak)

pattern patern, örnek, kalıp

PDA, patent ductus arteriosus PDA, patent duktus arteriyozus, duktus arteriyozus açıklığı

PDGF, platelet-derived constricting factor trombosit kökenli damar daraltıcı faktör

PDGF, platelet-derived growth factor trombosit kökenli büyüme faktörü

peak tepe, en yüksek nokta (İ *peak* > *pike* keskin uç)

peak systolic gradient (km) sistolik tepe gradiyenti

peak velocity (eko) en yüksek akım hızı

pectus excavatum pektus ekskavatum, kunduracı göğsü*

penetrating trauma delici travma

penetration of ultrasound (eko) ultrason nüfuzu

per- (ön ek) tamamen, tam olarak, yoluyla, içinden (L *per* içinden, tam olarak, yoluyla)

per os/per oral per os, per oral, ağızdan (L *oral* < *os* ağız, açıklık, kemik)

percussion perküsyon (L *percussionem* < *percutere* vurma, hızla vurma)

percutaneous perkütan, deri yoluyla

percutaneous transluminal coronary angioplasty, PTCA perkütan transluminal koroner anjiyoplasti, PTKA

perfusion perfüzyon (L *perfusionem* < *per-fundere* yoluyla-üstüne dökmek)

peri- (ön ek) çevresinde (Y < Sanskritçe *peri-* etrafında, hakkında, yoluyla)

periarteritis nodosa periarteritis nodoza

pericardial effusion perikardiyal efüzyon, perikart efüzyonu, perikart sıvısı

pericardial friction perikart frotmanı, perikart sürtünmesi (L *friktio* masaj < *fricare* sürtmek)

pericardial knock perikardiyal vuru, perikart vurusu

pericardiectomy perikardiyektomi

pericardiocentesis perikardiyosentez

pericarditis perikardit

pericardium perikart

*Kunduracı göğsü: Geçmişte, çocuk yaştaki kunduracı çıraklarının ayakkabı tamiri sırasında ayakkabının içine sokulan "demir örs"ü göğüslerine dayamaları sonucu oluşan bir deformite idi.

- peripheral** periferik, çevresel
- permanent** sürekli, kalıcı
- permanent pacemaker** kalıcı kalp pili
- permeability** geçirgenlik, permeabilite
- persistent pulmonary hypertension** persistan pulmoner hipertansiyon
- PET, positron emission tomography** (nk) PET, pozitron emisyon tomografisi, pozitron yayıncılı tomografi
- pharmacokinetics** farmokokinetik
- pharmacology** farmakoloji (Y *pharmakon-logos* ilaç-bilim)
- pharyngitis** farenjit (L *pharynx* boğaz)
- phase imaging** faz görüntüleme
- phenomenon (çoğ. phenomena)** fenomen, görüğü
- phenotype** fenotip
- pheochromocytoma** feokromositoma
- phlebography** (r) flebografi
- phlegmon** flegmon, bağ dokusu yangısı (Y *phlegmonē* iltihaplı şişlik)
- phlegmonous** flegmonöz
- phonocardiography** fonokardiyografi
- phosphorus** fosfor
- phosphorylation** fosforilasyon
- PISA, proximal isovelocity surface area** (eko) proksimal izovelocity yüzey alanı, proksimal eşhızlı yüzey alanı, PISA
- pistol shot** tabanca sesi
- planar** düzlemsel (L *planaris* < *planum* seviye, kat)
- planar scintigraphy** (nk) planar sintigrafi, düzlem sintigrafisi
- plane** plan, düzlem (L *planaris* < *planum* seviye, kat)
- plaque** plak, aterosklerotik plak (F *plaque* metal tabaka, bozuk para)
- plasmapheresis** plazmaferez
- plasminogen** plazminojen
- platelet** trombosit (i *plate-let* metal para-küçültme son eki)
- platelet-derived constricting factor, PDGF** trombosit kökenli damar daraltıcı faktör
- platelet-derived growth factor, PDGF** trombosit kökenli büyüme faktörü
- plethysmography** pletismografi
- pleura** plevra (Y *pleura* vücudun yan tarafı, kaburga)

pleurisy plörezi, plörit

pleuritic plevra ile ilişkili, plöretik

pleuritis plörit (L *pleuritis* yan ağrısı, yan iltihabı)

-plexy (son ek) felç, nöbet, ani kriz

plug tıkaç (A, *pluck* tıkamak, doldurmak)

polarity kutupluluk, polarite

polymorph polimorf (Y *polymorphos* < *poly-morphe* çok şekilli < *morphos**)

polymorphism polimorfizm

polymorphous polimorf (Y *polymorphos* < *poly-morphe* çok şekilli)

polymorphous ventricular tachycardia polimorf ventriküler taşikardi

population-based populusyona dayalı

positron emission tomography, PET (nk) pozitron yayıncı tomografi, PET (L *emittere* göndermek, Y *tomos-graphia* dilim, parça-yazma)

post- (ön ek) sonra, arkasında (L<Y *post-* sonra, ardında, arkasında)

posterior arka, posteriyor

posterior intraatrial bundle (EKG) arka intraatriyal demet

posterolateral arka-yan, posterolateral

postcoarctectomy syndrome postkoarktektomi sendromu

postinfarction angina enfarktüs sonrası anjina, postenfarktüs anjinası, enfarktüs sonrası ağrı

postmenopause menopoz sonrası, postmenopoz

postmyocardial infarction syndrome (Dressler syndrome)** postmiyokart enfarktüsü sendromu

postpericardiotomy postperikardiyotomi sendromu

postnatal postnatal, doğum sonrası, doğumdan sonra (L *post-natalis* sonra-doğuma ait)

postpartum/post partum postpartum, doğum sonrası, doğumdan sonra (L *post-partus* sonra-doğum)

postprandial yemekten sonra, postprandiyal (L *prandium* öğle yemeği)

postural vücut durumuna ilişkin, postüral (L *positura* duruş, durum)

postural hypotension postüral hipotansiyon

postural blood pressure postüral kan basıncı

posture postür, duruş, vücudun pozisyonu (L *positura* duruş, durum)

* Morphos, Afrodit'in güzel şekilli anlamındaki özelliklerinden biridir.

** William Dressler: Polonya asıllı Amerikalı kardiyolog, "dreslir" okunur.

- potassium** potasyum
- potent** güçlü, kudretli (L *potentem* güçlü)
- potential** potansiyel, gizil güç (L *potentia* güç)
- power mode** güç düzeni
- power density (intensity)** güç yoğunluğu, güç şiddeti
- PR interval** PR aralığı
- PR segment** (EKG) PR segmenti
- practice guideline** uygulama kılavuzu
- praecox** erken, zamanından önce (L *praecox* erken gelişmiş)
- prandial** prandiyal, öğüne ait (L *prandium* öğle yemeği)
- pre-** (ön ek) -den önce (L *prae* önce)
- precapillary** prekapiler
- precipitation** presipitasyon, çökme, hızlandırma
- preclinical** prelinik, klinik öncesi
- precondition** ön koşul, prekondisyon
- preconditioning** ön koşullanma
- precordial** prekordiyal
- precordium** prekordiyum
- precursor** öncü, prekürsör
- prediabetes** prediyabet
- prediastole** diyastol öncesi, prediyastol
- prediastolic** prediyastolik, diyastol öncesine ait
- predicrotic** predikrotik
- predictive** öngördürücü
- predictive value** öngördürücü değer, öngörü değeri
- predictor** öngördürücü, prediktör
- pre disposition** predispozisyon, yatkınlık, eğilim
- prednisolone** prednizolon
- prednisone** prednizon
- pre-eclampsia** preeklampsi (L *pre* ön; *eclampsis* parlamak, aşırı parlaklık)
- pre-ejection phase** preejeksiyon fazı, ejeksiyon öncesi dönemi, fırlatma öncesi
- pre-ejection time** preejeksiyon zamanı, ejeksiyon öncesi zamanı
- pregnandiol** pregnandiyol
- pregnant** gebe, hamile

- preload** (km) önyük, preload
- prealignant** premalignan (L *malignus* kötü, kötü huylu)
- premature** olgunlaşmamış, erken (L *prae-maturus* erken, ham, olgunlaşmamış)
- premature atrial contraction** atriyal erken vuru
- premature beat** ekstrasistol, erken vuru
- premature ventricular contraction** ventriküler erken vuru
- prenatal** doğum öncesi, doğumdan önce, prenatal (L *natalis* doğumla ilgili)
- preoperative** preoperatif, ameliyat öncesi
- prepartum** doğum öncesi, doğumdan önce, prepartum (anneye ilişkin olarak) (L *partus* doğum)
- prescribe** reçete yazmak (L *prae-scribere* önceden-yazmak)
- prescription** reçete
- presentation** prezantasyon, sunu, tanıtma
- pressor** presör, kan basıncı yükselten
- pressure** basınç
- pressure gradient** basınç gradiyenti
- pressure half-time** basınç yarılanma zamanı
- pressure recovery** basınç toparlanması
- presymptom** presemptom, belirti öncesi
- presyncope** presenkop, bayılma öncesi
- presystole** presistol, sistol öncesi
- presystolic** presistolik
- presystolic murmur** presistolik üfürüm, geç diyastolik üfürüm
- pretest likelihood** test öncesi olasılık
- pretibial** pretibial, tibia önü
- prevalence** prevalans, sıklık
- prevention** korunma
- previtamin** previtamin
- primary** primer, birincil (L *primus* ilk)
- primigravida** ilk gebelik (L *primus-gravidus* ilk-gebelik)
- primipara** pirimipar, ilk doğum (L *primi-parus* ilk-doğum)
- procainamide** prokainamid
- procedure** işlem, prosedür
- process** süreç, proses
- progressive** ilerleyici, progresif

- prolapse, prolapsus** prolapsus, sarkma (L *pro-lapse* öne-düşme, sarkma, kayma)
- proliferation** proliferasyon, çoğalma
- prophylaxis** koruma, korunma, önleme, profilaksi
- prostacylin** prostasiklin
- prostaglandin E1** prostoglandin E1
- prosthesis** protez, yapay, takma
- prosthetic valve** protez kapak, yapay kapak
- protagonist** benzer etkili (L *protos-agonistes* ilk- rakip, yarışçı)
- protection** koruma, korunma
- protection block** (EKG) korunma bloğu, giriş bloğu
- protective** koruyucu, protektif
- pro-** (ön ek) önce, ilk, erken (Y *protos* ilk)
- proto-** (ön ek) ilk, erken (Y *protos* ilk)
- protodiastolic** protodiyastolik, erken diyastolik
- protodiastolic gallop** protodiyastolik galop, ventriküler galop
- protodiastolic murmur** erken diyastolik üfürüm
- provitamin** provitamin
- proximal isovelocity surface area, PISA** (eko) proksimal eş hızlı yüzey alanı, PISA
- pseudo-** (ön ek) psödo-, yalancı, taklit eden (Y *pseudes* yalancı)
- pseudoaneurysm** psödoanevrizma, yalancı anevrizma
- psychosocial** psikososyal
- pulmonary** pulmoner, akciğere ait
- pulmonary artery sling** pulmoner sling
- pulmonary capillary wedge pressure** pulmoner kapiler “wedge” basıncı, pulmoner kapiler kama basıncı
- pulmonary atresia** pulmoner atrezi
- pulmonic atresia** pulmoner atrezi
- pulmonic valve area** pulmoner kapak alanı
- pulsatil** pulsatil, vuruşlu, zonklayıcı
- pulsatil pain** zonklayıcı ağrı
- pulse** nabız, vuru
- pulsed** vurulu
- pulsed system** vurulu sistem
- pulse oximeter** nabız oksimetresi

pulse repetition frequency (eko) vuru tekrarlama sıklığı

pulsed-wave Doppler, PW Doppler (eko) nabızlı Doppler, pulsed-wave Doppler, vurulu Doppler

pulseless disease nabızsızlık hastalığı

pulsus bisferiensis bisferiyen nabız, pulsus bisferiyens

Purkinje* fibers Purkinje lifleri

pus irin, cerahat, püy

PW Doppler, pulsed-wave Doppler (eko) nabızlı Doppler, pulsed-wave Doppler

pyelitis piyelit

pyelonephritis pyelonefrit

*Jan Evangelista Purkyně veya Johann Evangelist Purkinje: Çek anatomici ve fizyolog, “**purkinci**” okunur.

Q

- q.d.** her gün (günde bir tane) (L *quaque die* her gün)
- q.h.** her saat (L *quaque hora* her saat)
- q.i.d.** günde dört defa (L *quater in die* günde)
- q.p.** istenilen miktarda (L *quantum placet* istediğiniz kadar)
- q.s.** yeterli miktarda (L *quantum satis quantum sufficiat* yeterli miktarda)
- QRS loop** QRS ildiği, QRS lûp
- QRS voltage** QRS voltajı
- QT interval** QT aralığı, QT intervalı
- quadri-** (ön ek) dört, dörtlü, dört katı (L *quadri* dört, dörtlü, dört kez)
- quadriceps femoris** kuadriseps femoris, dört bağlı uyluk kası
- quadricuspid** kuadriküspid, dört küspisli
- quadrigeminum** kuadrigemine, dörde bir
- quadriplegia** kuadripleji, dört ekstremite felci
- qualitative** nitel, kalitatif
- quantitative** nicel, kantitatif
- quinidine** kinidin
- quinine** kinin
- quotidian** günlük (L *quotidianus* günlük)

R

- RA, right atrium** sağ atriyum, sağ kulakçık (L *atrium* evin büyük odası)
- radiofrequency** radyofrekans
- radiofrequency ablation** radyofrekans ablasyon (L *ablatio* ayırma, bir kesimin çıkarılması)
- radionuclide** (nk) radyonüklid
- radionuclide angiography** (nk) radyonüklid anjiyografi
- radionuclide imaging** (nk) radyonüklid görüntüleme
- radionuclide ventriculography** (nk) radyonüklid ventrikülografi
- radiopharmaceutical** (nk) radyoaktif madde
- random** rastlantı
- random sample** rastgele örneklem
- rate** hız, oran
- rate dependent** hıza bağımlı
- rate responsive** hız cevaplı
- RBBB, right bundle branch block** sağ dal bloğu
- RCA, right coronary artery** sağ koroner arter
- real-time echocardiography** (eko) “real-time” ekokardiyografi, gerçek zamanlı ekokardiyografi
- receptor** reseptör, almaç (L *recipere* kabul etmek)
- reciprocal** karşılıklı, resiprokal
- reciprocal beat** (EKG) resiprokal vuru, yankı vurusu
- reciprocal rhythm** resiprokal ritim
- reciprocating tachycardia** resiprokal taşikardi
- recoil** (ik) rekoil
- recombinant** rekombinan, yeniden birleştirilmiş, genetik çeşitlendirilmiş
- recombination** (g) rekombinasyon, yeniden birleştirme, genetik çeşitlendirme
- reconstruction** (nk) yeniden yapılandırma, rekonstrüksiyon
- recorder** yazıcı, kaydedici
- redistribution** (nk) yeniden dağılım
- re-entrant** re-entran, yeniden giriş, tekrar giriş
- re-entrant tachycardia** re-entran taşikardi
- re-entry** yeniden giriş, tekrar giriş, re-entri
- reflection** yankılanım, refleksiyon
- reflex** refleks

- refraction** kırılım veya kırılma, refraksiyon
- region of interest, ROI** (nk) ilgi bölgesi, ilgilenilen bölge
- regional** bölgesel
- regional wall motion** (eko) bölgesel duvar hareketi
- regional wall score index** (eko) bölgesel duvar hareketi skor indeksi
- regurgitant** regürjitan, geri kaçan
- regurgitant fraction** (eko) regürjitan fraksiyon, geri-akım fraksiyonu
- regurgitant jet** (eko) regürjitan jet, geri akım jeti
- regurgitant velocity** (eko) regürjitan velosite, geri akım hızı
- regurgitant volume** (eko) regürjitan volüm, geri akım hacmi
- regurgitation** regürjitasyon, geri akış, geri kaçış
- rehabilitation** rehabilitasyon, esenlendirme
- rejection** ret, rejeksiyon
- relapse** nüks, rölaps, depreşim (L *re-labi* geri kaymak)
- relative** göreceli, rölatif
- relevance** ilgi, uygunluk
- relevant** ilgili, uygun
- remodelling*** yeniden biçimlendirme (L *re-modus* tekrar-kopyalamak)
- remodelling of the arteries** arterlerin yeniden biçimlenmesi, arteriyel “remodelling”
- remodelling of the ventricle** sol ventrikülün yeniden biçimlenmesi, sol ventriküler “remodelling”
- renin** renin
- replacement** değiştirme, replasman
- repolarization** repolarizasyon, yeniden kutuplaşma
- reproducible** tekrarlanabilir
- reserve** yedek, rezerv
- resistance** direnç, rezistans
- resistance vessel** direnç damarı
- resolution** rezolüsyon, görüntü netliği
- respiration** solunum
- restrictive cardiomyopathy** restriktif kardiyomiyopati
- resuscitation** yeniden canlandırma, resüsitasyon

* remodelling: “rimodiling” okunur.

- retarded** gecikmiş, retarde
- retention** retansiyon, birikme
- reverberation** (eko) yankılanma, reverberasyon
- reverse doming** (eko) tersine kubbeleşme
- reverse redistribution** (nk) tersine yeniden dağılım
- reversible** düzelebilen, geri dönüşü bulunan, reversibl
- RF, rheumatic fever** romatizmal ateş
- rhabdomyoma** rabdomiyom, çizgili kas uru
- RHD, rheumatic heart disease** romatizmal kalp hastalığı, RKH
- rheumatic** romatizmal
- rheumatic fever, RF** romatizmal ateş, ateşli romatizma
- rheumatic heart disease, RHD** romatizmal kalp hastalığı, RKH
- rheumatism** romatizma (L *rheumatismus*, Y *rheum*, *rheumat-* akım, vücuttan sulu akım)
- rhythm** ritim
- right atrium, RA** sağ atriyum
- right axis deviation, RAD** sağ aks deviasyonu, sağ eksen sapması
- right bundle branch** sağ dal
- right bundle branch block, RBBB** sağ dal bloğu
- right coronary artery, RCA** sağ koroner arter
- right internal mammary artery, RIMA** sağ internal mamaryal arter, sağ iç meme arteri, RİMA
- right pulmonary artery** sağ pulmoner arter
- right ventricle, RV** sağ ventrikül
- right ventricular activity** sağ ventrikül aktivitesi
- right ventricular hypertrophy, RVH** sağ ventrikül hipertrofisi
- RIMA, right internal mammary artery** sağ iç meme arteri, sağ internal mamaryal arter
- risk** risk
- risk factor** risk etkenleri, risk faktörleri
- risk modification** risk değiştirme, risk değişikliği
- risk ratio** risk oranı
- risk reduction** risk azaltımı
- risk stratification** risk tabakalandırma
- ROI, region of interest** (nk) ilgi bölgesi, ilgilenilen bölge

rotational rotasyonel, dönmeli, çevirmeli

Roth* spot Roth lekesi

rubella syndrome kızamıkçık sendromu

rumbling mid-diastolic murmur middiyastolik rulman

RV, right ventricle sağ ventrikül

RVH, right ventricular hypertrophy sağ ventrikül hipertrofisi

* Moritz Roth: İsviçreli patolog, "rot" okunur.

S

S1 birinci kalp sesi, S1

S2 ikinci kalp sesi, S2

S3 üçüncü kalp sesi, S3

S4 dördüncü kalp sesi, S4

saccular aneurysm sakküler anevrizma

sagittal sagittal, ön-arka eksen, ön-arka düzlem

sagittal plane (EKG) sagittal düzlem

sample örnek, örneklem

sample volume (eko) örnek hacim

sarcolemma sarkolemma, kas zarı

sarcomere sarkomer

sarcoplasmic reticulum sarkoplazmik retikulum

scan converter (nk) tarama dönüştürücüsü

scanning (nk) tarama

scattered echoes (eko) saçılmış ekolar, saçılmış yankılar

Scimitar* syndrome Scimitar sendromu

septostomy septostomi

short-axis view (eko) kısa eksen görüntüsü

shock şok

Shone syndrome/complex/anomaly** Shone sendromu/kompleksi/anomalisi

shunt şant

sick sinus syndrome hasta sinüs sendromu

sickle cell anemia orak hücreli anemi

signal average ECG sinyal ortalamalı EKG kaydı

signal averaging technique (EKG) sinyal ortalaması tekniği

single-photon emission computerized tomography, SPECT (nk) SPECT, tek foton yayıncılı bilgisayarlı tomografi

single ventricle tek ventrikül

sinoatrial, sino-atrial sinoatriyal

* Scimitar: Ortadoğu palası, "simitir" okunur.

** John D. Shone: Amerikalı patolog, "şoun" okunur.

- sinus** sinüs, boşluk
- sinus node** sinüs düğümü
- sinus rate** sinüs hızı
- sinusal** sinüzal
- situs** durum, konum, situs, pozisyon (L *situs* yer, pozisyon)
- situs inversus viscerum** visceral situs inversus (L *inversus* < *invertere* ters dönme, alt-üst olma)
- situs perversus** situs perversus (L *perversus* tersine gitme, yoldan sapma)
- situs solitus** situs solitus (L *solitus* olağan, alışılmış, bildik)
- slice** (nk) dilim, kesit
- sling, vascular sling** (eko) sling, vasküler sling
- smooth muscle** düz kas
- sound wave** ses dalgası
- specific compliance** (km) spesifik kompliyans
- specificity** özgülük, spesifisite
- SPECT, single-photon emission computed tomography** (nk) tek foton yayıncılı bilgisayarlı tomografi, SPECT
- spectral Doppler** (eko) spektral Doppler
- spontaneous echoes** (eko) spontan yankılar, spontan ekolar
- squatting** çömelme
- ST segment** (EKG) ST segmenti
- ST segment depression** (EKG) ST segment çökmesi
- ST segment elevation** (EKG) ST segment yükselmesi
- ST segment shift** (EKG) ST segment kayması
- stable** stabil, kararlı
- stable angina** kararlı anjina, stabil anjina
- standart bipolar leads** (EKG) standart bipolar derivasyonlar
- standstill, cardiac standstill** durma, kalp durması
- stenosis** darlık, stenoz
- stent** kafes, stent
- sternotomy** sternotomi
- sternum** sternum
- stetho-** (ön ek) göğüs ile ilgili (Y *stethos* göğüs, meme)
- stethoscope** stetoskop (Y *skopein* bakmak, muayene etmek)
- stiffness** (km) sertlik

stimulate uyarma

stimulation uyarım, stimülasyon

stimulus uyaran, stimülüs

straight back syndrome düz sırt sendromu

strain (EKG) strain, zorlanma

stratification katmanlama, stratifikasyon

stratum (çoğ. **strata**) katman, tabaka

streptokinase streptokinaz

stress (km) stres

stress echocardiography (eko) stres ekokardiyografisi

stress imaging (nk) stres görüntülemesi

stria (çoğ. **striae**) çizgi (L **stria** çizgi, şerit)

striated çizgili

striated muscle çizgili kas

stricture stenoz, darlık; strüktür, yapı

stroke inme

stroke volume atım hacmi

stunned/stunning şaşırılmış, şaşkınlığa, şoka uğramış, kalakalmış

stunned/stunning myocardium şaşırılmış miyokard

subcostal approach (eko) subkostal yaklaşım

subcutaneous deri altı, deri altına ait

substraction çıkarma

substrate (**substratum**, çoğ. **substrata**) substrat (L **sub-stratum** altında-katman, örten, yayılan)

subungual hemorrhage tırnak altı kanama

summation sumasyon, örtüşme, binişme

summation gallop* sumasyon galopu, üstüste binmiş galop

superior üst, yukarı, süperiyor

supernormal conduction, supernormal excitation (EKG) süpernormal ileti, süpernormal uyarı

suprasternal approach suprasternal yaklaşım

supraventricular supraventriküler

supraventricular tachycardia, SVT supraventriküler taşikardi, SVT

survey tarama

* Gallop: (eski F **gallop**) Dörtnala koşan atın çıkardığı ayak sesi anlamında olup, "galop" okunur.

- survival** sağkalım, sürvi
survival curve sağkalım eğrisi
suture dikiş, sütün
suture line echo (eko) dikiş çizgisi yankısı, dikiş çizgisi ekosu
SVT, supraventricular tachycardia SVT, supraventriküler taşikardi
swallow syncope yutma senkopu
symposium (çoğ. symposia) sempozyum, bilgi şöleni
syn- (ön ek) bir arada olma, ilgili olma (Y *syn-* ile, beraber)
syncope bayılma, senkop
syndrome sendrom
synergia, synergy sinerji, artı etki (Y *synergia* < *syn-ergon* birlikte çalışmak)
synergism sinerjizm
systole sistol
systolic anterior mitral motion (eko) mitral kapağın sistolde öne hareketi
systolic click sistolik klik
systolic function sistolik fonksiyon, sistol fonksiyonu
systolic gradient (km) sistolik gradiyent
systolic murmur sistolik üfürüm
systolic overloading sistolik yüklenme
systolodiastolic murmur sistolodiyastolik üfürüm

T

- tacho-** (ön ek) hız, tako- (Y *takho* < *takhos* < *takhys* hız)
- tachogram, tachography** kan akış hızı kaydı
- tachy-** (ön ek) hızlı, taşı-, taki- (Y *takho* < *takhos* < *takhys* hız)
- tachycardia** taşikardi, takikardi
- tachypnea** solunum hızlanması, takipne veya taşipne
- Takayasu* disease** Takayasu hastalığı
- tampon** tampon, tıkaç, dengeleyici (F *tampon* tıkaç)
- tamponade** tamponat, baskılama
- target velocity** hedef akım hızı
- Taussig**-Bing*** anomaly** Taussig-Bing anomalisi
- technetium, Tc 99** teknesyum, Tc 99
- technetium-labeled** (nk) teknesyumla işaretlenmiş
- TEE, transesophageal echocardiography** (eko) transözofageal ekokardiyografi, TEE
- telangiectasia** telenjiyektazi, kılcal damar genişlemesi (Y *tele-angeion-ektasia* uzak damarların genişlemesi)
- telangiectoma** telenjiyektoma
- telangioma** telenjiyom, telenjiyoma
- telangitis** telanjit
- tele-** (ön ek) uzak, uzaktan (Y *tele* uzak, uzaktan)
- telecardiogram** telekardiyogram
- telos-** (ön ek) uç, son, tamamlama
- temperature** ısı derecesi
- temporary** geçici
- temporary pacemaker** geçici kalp pili
- tetralogy of Fallot****** Fallot tetralojisi
- thalassemia** talasemi (L *thalasso-haima* deniz-kan)

* Mikito Takayasu: Japon göz doktoru, yazıldığı gibi “takayasu” okunur.

** Helen Taussig: Amerikalı çocuk kardiyoloji uzmanı, “taussig” okunur.

*** Richard J. Bing: Musevi asıllı Alman kardiyolog, ikinci dünya savaşı öncesi Amerika’ya göç etmiştir, “bing” okunur.

**** Étienne-Louis Arthur Fallot: Fransız doktor, “falou” okunur. Fallot tetralojisi ilk defa 1671’de Niels Stensen tarafından tanımlanmış, 1888’de Fallot tarafından ayrıntılı olarak tekrar tanımlanmıştır.

- thallium** talyum
- thallium 201** talyum 201
- thallium-labeled** (nk) talyum işaretli
- therapeutic** tedavi ile ilgili, terapötik
- therapy** tedavi
- thiazide** tiazid
- thoracic** torasik
- three-dimensional echocardiography** (eko) üç boyutlu ekokardiyografi
- threshold potential** (ef) eşik potansiyeli
- thrill** titreşim, tril
- thrombolysis** tromboliz, pıhtı çözülmesi, pıhtı erimesi (Y *lysis* erime, çözülme)
- thrombolytic** trombolitik, pıhtı çözücü
- thrombosis** tromboz
- TIA, transient ischemic attack** geçici iskemik atak
- tilting** bir yanı yukarı kaldırma
- torsade de pointes*** uçların dönüşümü (F *torsade de pointes* uçların dönüşümü)
- TR, tricuspid regurgitation** triküspit regürjitasyonu, triküspit kaçağı, triküspit yetersizliği, TY
- tracer** (nk) işaretli izlem maddesi
- trait** (g) genetik nitelik
- trans-** (ön ek) içinden (L *trans-* içinden, içine, ötesine)
- transducer** (eko) transduser, sinyal çevirici
- transesophageal echocardiography, TEE** (eko) transözofageal ekokardiyografi, TEE
- transient** geçici
- transient ischemic attack, TIA** geçici iskemik atak, GİA
- transient pacemaker** geçici kalp pili
- transluminal** translüminal, iç boşluk yoluyla
- transmembrane potential** (ef) transmembran potansiyel
- transposition** transpozisyon
- transseptal** transseptal
- transvers** transvers, enine
- transversal** transversal
- Traube's** sign** Traube belirtisi

* torsade de pointes: Uçların dönüşümü anlamı taşır ve “törsad dö poen” olarak okunur.

**Ludwig Traube: Alman hekim, “traube” okunur.

treadmill koşu bandı, tredmil

trend eğilim

tricuspid triküspit, üç yaprakçıklı

tricuspid area triküspit bölgesi

tricuspid atresia triküspit atrezisi

tricuspid regurgitation, TR triküspit yetersizliği, triküspit regürjitasyonu, TY

trigemine trigemine, üç atımda bir

triggered activity (ef) tetiklenmiş aktivite

triglyceride trigliserit

triglyceride-rich lipoprotein trigliseritten zengin lipoprotein

triplet triplet, üçlü atm

trisomy trizomi, üçlü kromozom

troponin troponin

truncus gövde, trunkus (L *truncus* budanmış, kesilmiş, dalsız)

tuberculosis tüberküloz, verem

turbulance türbülans, burgaç

turbulent flow (eko) türbülant akım, burgaçlı akım

Turner* syndrome Turner sendromu

T-wave inversion (EKG) T dalgası inversiyonu

two-chamber view (eko) iki boşluk görünümü

two-dimensional echocardiography (eko) iki boyutlu ekokardiyografi

* Henry Turner: Amerikalı endokrinolog, “törnir” okunur.

U

- ulcus cruris** bacak yarası, bacak ülseri, ulkus kruris
- ultra-** (ön ek) -ötesi, (L *ultra-* ötesinde, aşırı, son derece)
- ultrasonic transducer** (eko) ultrasonik transduser
- ultrasound** ultrason
- ultraviolet** morötesi, ultraviyole
- umbilical** göbekte ilgili, umbilikal
- umbilical vein** göbekte veni, umbilikal ven
- umbilicus** göbekte, umbilikus (L *umbilicus* göbekte, merkez)
- uni-** (ön ek) tek (L *uni-* < *unus* tek, bir)
- unipolar** tek kutuplu, ünipolar
- unipolar chest leads** (EKG) ünipolar göğüs derivasyonları
- unipolar extremity leads** (EKG) ünipolar ekstremitte derivasyonları
- unipolar leads** (EKG) ünipolar derivasyonlar
- unipolar precordial leads** (EKG) ünipolar prekordiyal derivasyonlar
- univentricular heart** tek ventriküllü kalp
- unstable angina** kararsız anjina, anstabil anjina
- upsloping** yukarı eğimli
- uptake** alım, alma, tutma, tutulma
- urokinase** ürokinaz

V

validation validasyon, geçerlilik onayı

Valsalva* maneuver Valsalva manevrası (F *manoeuvre* < L *manu- operari* elle çalışmak)

valve kapak, valvül

valve area kapak alanı

valvulotomy valvülotomi

varicella zoster varisella zoster, suçiçeği

vascular injury damar hasarı

vascular plug damar tıkaçı, vasküler tıkaç

vascular remodelling damarların yeniden biçimlenmesi, vasküler “remodelling” (L *re-modus* tekrar-kopyalamak)

vascular ring vasküler halka

vasodepressor syncope vazodepresör senkop

vasotonic angina vazotonik anjina (Y *angkone* boğulma)

vein ven, toplardamar

venule venül, küçük toplardamar

velocity hız

velo-cardio-facial syndrome velokardiyofasiyal sendrom

vena cava vena kava

venous venöz

venous hum venöz üfürüm, venöz uğultu

vent hava deliği, vent

ventricular complex (EKG) ventriküler kompleks

ventricular gallop ventriküler galop

ventricular fibrillation, VF ventrikül fibrilasyonu, ventriküler fibrilasyon, VF

ventricular filling ventriküler doluş

ventricular flutter ventriküler flutter, ventrikül flutteri (eski İ *floterian* kanat çırpma, çırpınma)

ventricular inversion ventriküler inversiyon, ventriküler tersine dönme

ventricular parasystole ventriküler parasistol

ventricular septal defect, VSD ventriküler septum defekti, ventriküler septal defekt

ventricular tachycardia, VT ventriküler taşikardi, ventrikül taşikardisi, VT

* Antonio M. Valsalva: 17. yy.’da yaşamış İtalyan doktor

- ventriculoarterial alignment** ventriküloarteriyel bağlantı, ventriküloarteriyel dizilim
- ventriculoatrial** ventriküloatriyal
- vertical** dikey, vertikal
- very low density** çok düşük yoğunluklu
- very low density lipoprotein, VLDL** çok düşük yoğunluklu lipoprotein, VLDL
- VF, ventricular fibrillation** ventrikül fibrilasyonu, ventriküler fibrilasyon, VF (L *fibrilla* lif, fibril; İ *fibrillate* kalp kasının seyirmesi, düzensiz kasılması)
- viability** (nk) canlılık
- viscera** visera, iç organlar (L *viscera* iç organlar < *viscus* orijin belirsiz)
- visceral** viseral, iç organlara ait
- viscus (çoğ. viscera)** iç organ, viser (*viscus* orijin belirsiz)
- VLDL, very low density lipoprotein** çok düşük yoğunluklu lipoprotein, VLDL
- VLDL-cholesterol, VLDL-C** VLDL kolestrol, VLDL-K
- VLDL remnants** VLDL kalıntıları
- voltage** voltaj, gerilim
- volume** volüm, hacim
- volume stiffness** (km) volüm sertliği
- VSD, ventricular septal defect** ventriküler septal defekt, ventriküler septum defekti, VSD
- VT** ventriküler taşikardi, ventrikül taşikardisi
- vulnerable** kolay zedelenebilir, kolay incinebilir

W

wall score index (eko) duvar skor indeksi

wall stres (km) duvara baskı, duvara stres

warfarin varfarin, kumadin

wash-out (nk) temizlenme

wash-out period (nk) temizlenme süreci

waterhammer pulse sıçrayıcı nabız, Corrigan* nabızı

wave dalga

wavelength dalga boyu

wedge pressure kama basıncı

Wenckebach phenomenon** Wenckebach fenomeni

Wolff-Parkinson-White* syndrome, WPW** Wolff Parkinson White sendromu, WPW

wrap around sarmal

* Sir Dominic Corrigan: İrlandalı dahiliyeci, “**korrigin**” okunur.

** Karel F. Wenckebach: Hollandalı anatomist, “**venkebah**” okunur.

*** Louis Wolff, Amerikalı kardiyolog; John Parkinson İngiliz kardiyolog ve Paul D. White Amerikalı kardiyologlar, “**volf-parkinsin-vayt**” okunur.

X

Xantho- (ön ek) sarı (Y *xanthos* sarı)

xanthelasma ksantelazma

xanthine ksantin

xanthochromic ksantokromik

xanthoma ksantoma

x-rays (r) röntgen ışınları, röntgen

xylo- (ön ek) odundan, odunla ilgili, (Y *xylon* odun)

xylocaine ksilokain

xylose odun şekeri, ksiloz

xypho- (ön ek) kılıç gibi (Y *Xipho* kılıç)

xyphoid ksifoid

Z

zero line (km) sıfır çizgisi

zero velocity line (eko) sıfır akım hızı çizgisi

zygote zigot

zymo- (ön ek) ferment, maya (Y *zymo* fermente eden, maya)

zymogen zimojen, ön enzim

zymolysis zimoliz, fermentasyon

YAZILI KAYNAKLAR

1. Ertem G (ed) Türk Kardiyoloji Derneği Nomenklatür Kurulu. Kardiyoloji Terimler Sözlüğü, Genişletilmiş 2. baskı, Yenilik Basımevi, İstanbul, 1998.
2. Koçak G, Karakurt C, Çeliker A. Pediyatrik Kardiyoloji Terimler Sözlüğü, Sendrom II, Logos Yayıncılık, 5:3;21-27, 2007.
3. Allen HD, Driscoll DJ, Shaddy RE, Feltes TF (eds) Heart Disease in Infants, Children and Adolescents. 8th edn. Philadelphia, Lippincott, Williams & Wilkins, 2013.

YAZIM KURALLARI, TARİHÇE VE ETİMOLOJİDE YARARLANILAN WEB SAYFALARI

1. http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts
2. http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts
3. http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&view=bilimsanat
4. http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_yazimkilavuzu&view=yazimkilavuzu
5. http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=198:Kisaltmalar-Dizini&catid=50:yazm-kurallar&Itemid=132
6. <http://www.tkd.org.tr/menu/45/kardiyoloji-terimleri>
7. <http://www.dictionary.com/>
8. <http://www.oxforddictionaries.com/>
9. <http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/>
10. <http://www.etymonline.com/>
11. https://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page
12. https://en.wiktionary.org/wiki/Wiktionary:Main_Page
13. <http://www.tipterimlerisozlugu.com/>

ÖZEL İSİMLERİN OKUNUŞU İÇİN YARARLANILAN WEB SAYFALARI

1. <http://www.pronouncekiwi.com/>
2. <https://www.youtube.com/>
3. <http://www.pronouncenames.com/>
4. <http://forvo.com/>

